

Tednik

Glasi Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

št. 30

Ptuj, dne 28. julija 1967 Cena 0.50 ND (50 SD)

Letnik XX

Posvetovanje o medobčinskem sodelovanju v Ljutomeru

V ponedeljek, 10. t. m., je bilo v prostorih občinske konference SZDL Ljutomer posvetovanje o medobčinskem sodelovanju. Posvetovanje je organizirala občinska konferenca SZDL, ki so se ga udeležili člani IO občinske konference, republikanski poslanci, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine Ljutomer.

V zadnjem času je prišlo predvsem v Pomurju do nesporazumov, trenj v medobčinskem sodelovanju. Ta trenja so se začela že lansko leto, ko so v Ljutomeru ustanovili izpostavo mariborskega zavoda za zaposlovanje delavcev. Obstajajo težnje, da bi vse skupne službe ali forumi bili v Murski Soboti, da je Pomurje enotno gospodarsko področje itd. To so bili osnovni vzroki, ki so vplivali, da je prišlo medobčinsko sodelovanje na dnevni red posvetovanja, še posebno zaradi tega, ker se krivda za neuspehe pri različnih oblikah sodelovanja pripisuje predvsem občinskemu političnim organizacijam.

V praktičnem razvijanju medobčinskega sodelovanja so se izkristalizirali nekateri osnovni principi, ki pa niso bili v medobčinskem sodelovanju večkrat upoštevani. To so predvsem:

enotnost gospodarskega in političnega sistema naše dežele; racionalnost in ekonomičnost proizvodnega procesa; višja stopnja zadovoljevanja potreb občanov; pristnost interesov, prostovoljnost in enakopravnost vseh udeležencev v sodelovanju; neomejenost glede predmeta, oblike sodelovanja in izbire sodelujočih, kakor tudi ustrezna solidarnost udeležencev sodelovanja.

Takemu pristopu je tuje vsako administrativno odločanje o integraciji, ne glede na to, od katerega organa v občini ali delovne organizacije prihaja.

Poseben pomen ima medobčinsko sodelovanje na področju družbenih služb. Izhodiščni smotri naj bi bili naslednji:

— Omogočanje vsem občanom, da lažje in hitreje dobijo usluge, racionalizacija in poenostevitev uslug, solidarnost in za-

vest o skupnih interesih;

— Posebej je treba poudariti, da se delovne organizacije družbenih služb ne morejo vezati samo na eno občino, ampak morajo zadovoljevati potrebe vseh občanov, ne glede na teritorialno pripadnost;

— Medobčinsko sodelovanje mora biti, če hočemo, da bo uspešno, zasnovano na načelih prostovoljnosti, enakopravnosti, racionalnosti in ekonomičnosti ter na načelih medsebojnega zaupanja in solidarnosti.

V Ljutomeru že dalj časa ugotavljajo, da se medobčinsko sodelovanje razvija v dve smeri, in sicer na gospodarskem področju v smeri Maribora (obrat MIT — Ljutomer, obrat Marles — Ljutomer, obrat Intes — Ljutomer itd.) ter na področju družbenih služb v smeri Murske Sobotice (okrožno sodišče Murska Sobota, komunalni

zavod za socialno zavarovanje, pedagoški zavod Murska Sobota itd.).

Ze vrsto let se pojavljajo npr. problemi pri skupnih službah, predvsem pri financiranju, kar se odraža tudi v neenaki finančni zmogljivosti posameznih občin (problem financiranja šolstva, inšpekcijskih služb itd.). Sedanji sistem delitve sredstev ne spodbuja sodelovanja, ker ni enotnih meril za financiranje občin, kjer ni sedež teh služb in nimajo vpliva na njihovo delovanje in se sodelovanje zmanjša zgolj na financiranje.

IZ RAZPRAVE

Zelo tvegano je govoriti, kam in s kom se naj kdo združuje, čeprav za določena področja in vrste podjetij obstaja neka ožja regionalna povezanost. V vinogradništvu npr. obstaja vsakokoli pojem integriranja, ožjega sodelovanja s štajerskim vinogradništvom, ker imajo vsi iste probleme, isto tržišče, enake stroške itd. To jih tudi združuje, da pridejo skupaj Mariborčani, Ptujčani, Ljutomerčani in Radgončani in se o problemih vinogradništva pogovarjajo ne glede na teritorialne meje in ne glede na oznako, da so »Štajerska«. To je neke vrste gospodarsko sodelovanje, ki bi lahko bilo še pestrejšo in koristnejše za vinogradnike, ki imajo skupne probleme pri proizvodnji belega vina. Danes v gospodarstvu delati neke plovce, ko praktično in teoretično razlašamo prosto tržišče, bi bilo napačno, razen če bi bila rešitev na dlani in je noče sprejeti (npr. če neko podjetje noče sodelovati z drugim in ima zato toliko večje proizvodne in transportne stroške).

ZAKLJUČKI

Medobčinsko sodelovanje je ena od predpostavk uspešnega sodelovanja in razvoja komunizma (Konček na 2. strani)

IMPOL - najpomembnejši kolektiv v občini Slovenska Bistrica

Občin Ptuj in Slovenska Bistrica ne povezuje samo skupna meja, ki poteka s konca zahodnih Halož skoraj do Marjete na Dravskem polju, temveč tudi oba najvažnejša kolektiva v obeh občinah: v ptujski TGA v Kidričevem in v bistriški IMPOL, ki predeluje to, kar TGA proizvede: belo zlato, kakor v IMPOL-u imenujejo aluminij.

Občanom ptujске in ormoške ter verjetno tudi ljutomerske občine je podjetje IMPOL več ali manj neznan. To je veliko podjetje, ki zaposluje skoraj 1500 delavcev. Ti v treh izmenah predelajo, to se pravi zvaljajo, zlijejo, stisnejo ali kako drugače obravnavajo celotno količino aluminija, kolikor ga prejmejo od TGA v Kidričevem ter se določene količine iz uvoza, svoje izdelke pa prodajo zainteresentom v inozemstvu (48 %) in doma. Obrat MONTAL tovarne IMPOL izdeluje iz polizdelanega aluminija končne izdelke: gradbene elemente

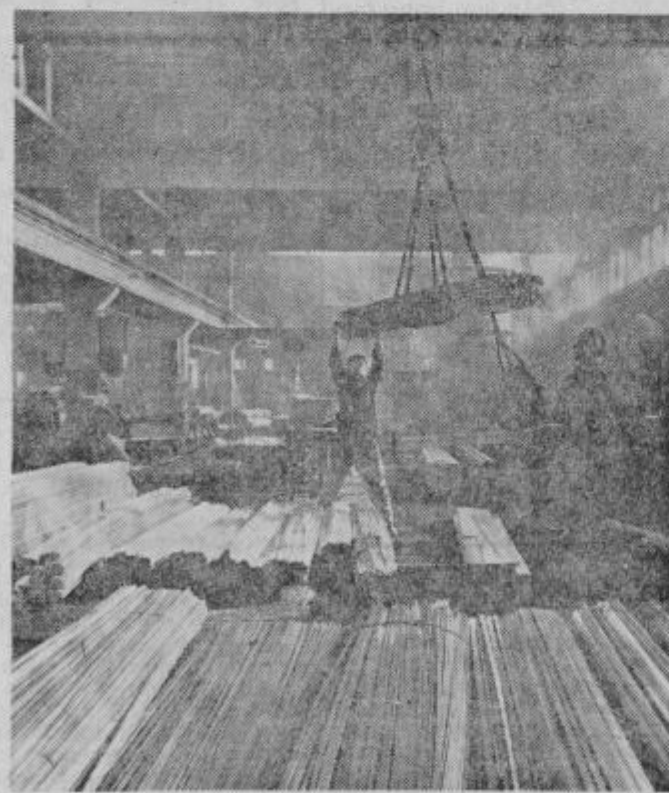
no obratovanje bo šla v prihodnjem letu, kar bo za delovno skupnost tovarne in sploh za občino Slovenska Bistrica velik dogodek.

Delovna skupnost IMPOL-a izdaja lasten list — mesečnik, ki ga vzorno urejuje Slavko Kovačič. METALURG — tako se list imenuje, povezuje delovno skupnost tovarne IMPOL v veliko družino prirodnih delavcev.

V podjetju imajo izobraževalni center, ki v ustreznih oddelkih in v seminarjih izobražuje člane delovne skupnosti tovarne ter jih usposablja za boljše delo pri predelavi aluminija.

Posebno pozornost posveča delovna skupnost vajencem, ki jih ima 86 (letos bo sprejela nadaljnjih 25) izmed 72 prosilcev, kar s svoje strani opozarja na problem strokovnega usposabljanja mladine, ki konča osemletko tudi na slovenjebistriškem območju.

IMPOL ne pozablja na šola-

V enem izmed IMPOLOVH obratov

(okna, vrata, okvire, izložbena okna itd.) ter svoje blago izvažajo daleč po svetu, kjer opravi tudi montažo. V prihodnjem mesecu bo končana izdelava gradbenih elementov iz aluminija za celotno trgovsko ulico v Moskvi, kjer bodo delavci MONTAL svoje izdelke tudi montirali.

IMPOL je v rekonstrukciji: ogromna dvogana, kjer bodo novi obrati njegove valjarne, še ni v celoti dograjena. V poskus-

nje tovarni potrebnih strokovnjakov ter v ta namen študentov. Predvidevajo, da bo letos končalo šolanje 16 študentov. Letos bo kolektiv odprl možnost šolanja novim 11 študentom.

V Impolu imajo na enomeščni praksi 55 dijakov. Predpisano imajo 14-dnevno prakso. V tovarni so jim omogočili, da bodo delali cel mesec. Tako bodo bolj spoznali fizično delo in si nekaj zaslužili.

Ormoška opekarna se je 1. marca 1963. leta združila z gradbenim podjetjem »Grad«, Ormož. Tako je nastalo podjetje »Ograd«.

Med posameznimi obrati tega podjetja je že od vsega začetka integracije večkrat prišlo do trenj. Kolektiv obrata opekarna je spomladi zahteval odcepitev od podjetja, vendar zaradi preprečevanja vodstva podjetja do odcepitve ni prišlo. Opekarna utemeljuje svojo zahtevo za odcepitev s tem, češ da nimajo samostojnega žiro računa, da so morali s sredstvi, ki bi jih lahko dali za sklade, vedno pokrivati nekrte osebne dohodke v drugih obratih (v lanskem letu ca. 24 milijonov S din), da ne dobijo nujno potrebnih sredstev za rekonstrukcijo itd.

Vodstvo obrata in delavci so mi zatrjevali, da je do integracije prišlo brez realnih ekonomskih analiz. Ali je to res ali ne, tokrat ne morem povedati. Tokrat obravnavam predvsem stališče obrata opekarne do tega vprašanja.

Positivno je, da želijo obnoviti proizvodnjo, saj imajo krožno peč iz leta 1927, ki je, če že ne funkcionalna, pa vsaj moralno amortizirana. Želijo preiti na uporabo tekočih goriv, ki vsekakor produktivno in kvalitativno vplivajo na proizvodnjo.

O obratu tudi govorijo, ker morajo pokrivati 63 % upravnih stroškov. Zatrjevali so mi, da je v drugih obratih vedno manj zaposlenih, medtem ko zaposlenost v upravnem aparatu ostaja ista.

Vsi ti činitelji so vplivali, da se je kolektiv obrata odločil za referendum, ki bo odločil o odcepitvi opekarne od podjetja »Ograd«. Vprašanje referenduma bodo obravnavali na naslednji seji delavskega sveta podjetja, ki je kompetenten, da sklepa o predlogu za izvedbo

TE DNI PO SVETU

V VROČIH POLETNIH DNEH V ZDA

Rasni nemiri

Spopadi, ki so zajeli velika ameriška mesta z mešanim, tj. belo- in temnopoltim prebivalstvom, resno ogrožajo notranji mir. Gre za osebni obračun, v katerem padajo nedolžne žrtve. Cele četrti gore. V Detroitu, kjer so neredi še posebno hudi, so doslej našli 33 mrtvih. Poleg nacionalne garde, tj. vojakov same republike, je predsednik Johnson poslal še 3200 zveznih padalcev.

Ceprav je že pokojni predsednik Kennedy skušal s posebno zakonodajo v korist črncem izboljšati položaj in predvsem streti silen odpor belcev v nekaterih južnih državah ZDA, v celoti ni uspel. Tako se npr. še sedaj ponekod upirajo skupnim državnim šolam za otroke in mladeniče, prav tako dostopu črnopoltim v javna prometna sredstva, v lokale in trgovine. Seveda se dalje velja diskriminacija pri sprejemanju črnske delovne sile, pri dodeljevanju stanovanj, pri sprejemanju v državno službo in podobno.

Predsednik Johnson je napovedal razvoj »velike družbe«, kjer bi po vsej verjetnosti odpadlo tudi nekaj za črno polte ljudi, toda vietnamska vojna požira letno težke milijarde in onemogoča izpolnitev načrta. Edino, kar imajo ameriški črnici od nje, je, da jih mobilizirajo na delo, ki je namenjeno za Washingtonske agresivne namene v Južnem Vietnamu.

Neredi imajo potemtakem zelo pomembno socialno noto ne glede na to, da so se ponekod prelevili v uničevalno manjso.

V ponedeljek seja skupščine občine Ptuj

V ponedeljek 31. julija t. l. bo v Ptujju seja skupščine občine Ptuj, na kateri bo razprava med drugim o gibanju gospodarstva v prvih petih mesecih letošnjega leta, odborniki bodo sklepali o sprejetju odloka o odpravi sklada za šolstvo in potrdili statut temeljne izobraževalne skupnosti občine Ptuj.

Podrobno bomo poročali o seji v naši prihodnji številki.

So po svoje dokaz notranjega stanja. Posredno opozarjajo tudi na težave, ki jih je povzročila vietnamska vojna.

Seveda tudi sedaj ne manjka očitkov, ki nimajo z dejanskim stanjem nič skupnega. Nekateri iščejo v zelo jasnih vzrokih za sedanjo krizo že »komunistične »aitatorje«, da bi tako uprizorili nov lov na čarovnice in vrgli krivdo za posledice neredov nanje. Tako ravnanje, ki g. ZDA sicer že poznajo, je očitno pesek v oči ameriški javnosti, ki jo radio in televizija, prav tako pa tudi tisk zelo enostransko obveščajo in nekako usmerjajo.

Z rasnimi nemiri se bo pozabavala posebna senatna komisija. Vprašanje pa je, ali bo izdelala tudi primeren načrt, s pomočjo katerega naj bi odpravili resnične vzroke. Črnski problem se je hudo zapletel. Pred dnevi so se sestali predstavniki črnskih organizacij bolj skrajne smeri in sprejeli celo nekatere sklepe, ki utegnejo še bolj vznemiriti ameriške rasiste. Kakih 1100 predstavnikov je med drugim sklepilo, da bodo ustanovili tretjo politično silo, ki bo nekakšen težek v odnosu na obe tradicionalni stranki, demokratsko in republikansko. To novo politično gibanje bi tudi poskrbelo za to, da bi sčasoma odstranili s položajev vse tiste politike, ki onemogočajo črno poltemu prebivalstvu sodelovanje v organih oblasti. Črnske mladeniče in mladenke naj bi tudi urili v vojaških spretnostih. To pa pomeni, da se bodo pripravili »za vsak primer«. Seveda ne kaže te sklepe že jemati kot dejstvo, vendar jih bodo morali tisti, ki spremljajo notranje premike v deželi, upoštevati.

Drugi dogodki

Vroč poletni dnevi, kot vse kaže, neugodno vplivajo tudi na dogajanja po svetu. Predsednik de Gaulle je na svojem dvodnevem obisku v Kanadi hudo vznemiril kanadske vrhove, ko je v Montréalu javno podpril prizadevanje Kanadčanov francoskega rodu za odcepitev. S tem je namreč prišel olja na ogenj separatističnih teženj. Seveda so zahteve francoskih Kanadčanov do neke mere utemeljene, ker se čutijo v kanadski državi zapostavljene v odnosu na anglosaksonsko večino in žele posebno politično-teritorialno skupnost, kjer bodo zares lahko nemoteno opravljali svoje naloge v korist francoskega življa.

Seveda je vprašanje, ali je de Gaulle z izjavo »Zivel svobodni Quebec!« mislil ravno na odcepitev, kajti svobodno življenje si je mogoče zamisliti tudi v enotni državi, urejeni na federativni podlagi. Dejstvo pa je, da so njegove izjave ogorčile vladne vrhove in da je francoski predsednik predčasno zapustil kanadska tla in se vrnil domov.

POGAJANJA O ARABSKEM VRHU

Zelja, da bi najvišji predstavniki arabskih dežel na skupnem sestanku pretresli položaj, ki je nastal z izraelsko agresijo, in sprejeli ustrezne ukrepe, ima precej pristašev, pa tudi takih, ki v takem dejanju ne vidijo velikih možnosti. Pri tem bržkone računajo na nasprotja, ki se pojavljajo v arabskem svetu. Tu sicer ne mislimo kakršnihkoli nasprotij glede obsodbe izraelske agresije, pač pa bo, da se nekateri režimi — tu mislimo predvsem monarhistične — ne bi radi zaradi te obsodbe prehudo zamejili nekaterim zahodnim silam.

Sestanek štirih (predsednikov ZAR, Alžirije, Jordanije in Iraka) v Kairu je nekakšen uvodni akord sestanku na vrhu. Očitno pa je, da z njim ne namerava nihče pohiteti, čeprav bi bil, kot je izjavil jordanski kralj Husein, »danes bolj potreben kakor kdaj koli popreje«. Treba je v dvostranskih pogovorih urediti tista vprašanja, v katerih se dežele razlikujejo, da bi potem lahko našli skupno podlago za zahtevo do Izraela, oziroma za oboje odpora, če bi se izraelski napadalec ne hotel umakniti z posebnih arabskih ozemelj. Zasedba konferenca arabskih zunanjih ministrov bo 3. avgusta utrla pot

Peter Potočnik vrhu.

V Elektrokovinarju nov obrat za proizvodnjo elektromotorčkov

S tem obratom so zagotovili stalno delo, zaposlitev in dohodek podjetja.

Stevilo naročil za montažna dela je vedno manjše. Pomagajo si s konkurenčnimi cenami na licitacijah in prevzemanjem dela v drugih občinah in v republiki Hrvaški. V prvem polletju so dosegli zadovoljive rezultate, bojijo se drugega.

Kaško delajo v novih gospodarskih pogojih, nam je povedal direktor MARJAN BERLIČ:

V zvezi z reformo smo v podjetju ustanovili oddelek za proizvodnjo mikro elektromotorjev za avtomobilske instalacije (za pogon ventilatorjev), za hladilnike iz Skofje Loke, predvsem pa elektromotorčke za črpalke v pralnih strojih »Gorenje«. K tej dejavnosti smo morali preiti, ker smo občutili, da je pri čela (in bo še) montažna dejavnost stagnirala.

Naročila za razna ključavničarska dela, elektromontažo in podobno so se znižala. V posameznih podjetjih je že nastal problem zaposlitve. Z novim obratom za proizvodnjo elektromotorčkov smo zagotovili stalno delo, zaposlitev in dohodek podjetju.

Do sedaj še nismo iskali rešitve v odpuščanju delovne sile. Nismo še odpuščali nobenega delavca. Delo iščemo s konkurenčnimi cenami, kar bo seveda finančno prizadelo podjetje. Zaradi pomanjkanja del v občini ga iščemo tudi izven nje. Uspešni smo ga dobili v novi pošti v Zagrebu. Tu bomo napravili instalaterska, ključavničarska in druga dela. Delali bomo tudi na zunanem cevodvodu podjetja »Kamnik« v Kamnem. Čakamo na podpis pogodbe za gradnjo višecnega mostu v Pitomacih na Hrvaškem. V Cinkarni v Celju je podjetje izvrševalo težka remontna specialna dela. Za uspešno opravljeno delo je bil naš kolektiv pohvaljen. Kljub temu bomo verjetno prenehali delati v Cinkarni zaradi reforme, ki se tu prav tako čuti.

Večjo skupino delavcev ima-

mo v Tovarni glinice in aluminija v Kidričevem. V celoti se skušamo čim bolj vključevati v vsa montažna in remontna dela v tej tovarni.

Delamo na zaključnih delih ptujske pošte. Delo smo prevzeli tudi v stanovanjskem bloku za Kidričevo in v treh trgovskih lokalih, ki jih gradijo v Ptuj. Pričeli bomo tudi z instalacijami v 56-stanovanjskem bloku, ki ga gradi v lastni re-

Marjan Berlič

žiji GP Drava. V reformnem času si pomagamo s konkurenčnimi cenami na licitacijah in s kvalitativnim delom. Reklamacije dobimo le neupravičeno.

Naše podjetje odgovarja le za montažo ne pa za kvaliteto materiala, ki ga kupuje. Večkrat je naše delo slabše kvalitete. Tako se naročniki neupravičeno jezijo na nas.

V podjetju je zaposlenih 240 delavcev. Strokovno je kadrovska zasedba zadovoljiva. Kljub

temu, da jih ne rabimo, bomo vzeli v uk 17 vajencev. Zelimo jih izsolati.

V prvem polletju smo dosegli zadovoljive rezultate. Bojimo se druge polovice leta. Pojavljajo se investitorji, katerim bi naše podjetje za daljšo dobo kreditiralo posamezna dela. Podjetje pa nima zadosti obratnih sredstev, da bi lahko šlo v tako obliko dejavnosti.

Za oddih ima podjetje v skupnem taboru s Tovarno glinice in aluminija vikend hišico, ki jo izmenično koristijo člani kolektiva. Podjetje ima več šotorov, ki jih posoja.

Prizadeven kolektiv »MARLES-a« - obrata Ljutomer

Pred reformo je do sodelovanja med gospodarskimi organizacijami prišlo predvsem na področju prometa. Gospodarske organizacije so torej takrat našle skupne interese predvsem v enotnem nastopu na trgu, v skupni prodaji, izvozu, v skupnem določevanju cen in podobno. Četudi je prinašalo in še prinaša tako skupno sodelovanje določene uspehe, pa moramo poudariti, da je prineslo tako sodelovanje na področju menjave slabosti kot združevanje predvsem zaradi monopolnega položaja na tržišču, zaradi domene v cenah in podobno.

Najbolj značilno pa je, da je bilo nekaj let pred reformo zelo malo sodelovanja med podjetji v proizvodnji, še manj pa na področju priprave proizvodnje. Zdrževanje se ni vedno vršilo zaradi ekonomskih ciljev, temveč v več primerih zato, da se dosežejo ugodnejši pogoji gospodarjenja, ki jih nudijo ugodnejši gospodarski instrumenti. Mimo tega je prišlo do združevanja tudi zaradi spekulativnih momentov zaradi delitve deviz in podobno.

O vzrokih in posledicah združevanja gospodarskih organizacij, pa naj bodo ti pozitivni ali negativni, bi lahko razpravljali, ker se mnogim niso znani ekonomski in politični (morajo biti izraz ekonomskih) razlogi, ki govorijo v prid integracije oziroma združevanja. Vsekakor pa morajo biti realno postavljene, ne samo teoretične, ampak predvsem odraz razmerij, pogojev - prakse.

V več sestavkih bomo obravnavali življenje in delo ljutomerskih obratov, katerih matična podjetja so izven meja občine. Nekateri izmed teh obratov so bili ustanovljeni iz manjših obrtniških delavnic, in če bi ostali na taki osnovi, ne samo, da bi obdržali obrtniško mentaliteto, ampak bi bili v večini primerov obsojeni na propad.

Prav ti razlogi so narekovali ljutomerskemu obratu »Marles«, katerega matično podjetje je v Mariboru, da se je integriral na področju priprave proizvodnje, kar je izredno pomembno, ker gre pri tem za skupne investicije, skupno izdelavo prototipov in skupno raziskovalno delo. Zato je združevanje na področju priprave proizvodnje v zadnjem času v svetu čedalje bolj pomembno.

Reformni ukrepi so povzročili v lesni industriji resno krizo. To se je še posebno odrazilo na poslovanje celotnega podjetja Marles, ker so tik pred reformo zgradili nov obrat v Limbušu, katerega gradnja je stala milijardni starih dinarjev. Treba je bilo začeti odplačevati anuitete, iskati naročila za nove proizvode itd. Do prihoda sedanjega glavnega direktorja Vlada Juraniča je bilo stanje v podjetju zelo kritično. Leta

Letos je bilo v ormoški občini na kmetijskih površinah zasebno sektorja zasejano 1200 ha pšenice, 180 ha rži in 200 ha ječmena. Od tega je bilo zajeto v kooperacijski proizvodnji s kmetijskim kombinatom »Jeruzalem-Ormož« (obrat za kooperacijo) okrog 504 ha pšenice in skupno 50 ha rži in ječmena.

Ti podatki govorijo, da je bilo le 40 % zasebnih površin zajetih v organizirano kooperacijsko proizvodnjo.

V lanskem setvi so zasebni kmetovalci zamenjali 100 ton semen pšenice, kar zadošča za ca. 400 ha polj, tako da so skoraj vsi kmetovalci, ki goje pšenico v pogodbenem kooperacij-

skem odnosu, zamenjali seme. Ugodna zamenjava semen ter pravilna uporaba umetnih gnojil (tudi do 100 kg na ha) sta dala dobre rezultate, kar se kaže v letošnji žetvi, saj so nekateri proizvajalci pridelali 50 do 60 stotov pšenice na ha.

Na letošnjo uspešno žetev je vsekakor ugodno vplivalo jezensko vreme, saj so se posejane žitarice zaradi lepega vremena utrdile, tako da ni bilo večjih nevarnosti za prezimovanje. Sorazmerno blaga zima je prav tako vplivala, da so posevki dobro prezimili.

Kooperanti so tudi dojele potrebo prvega spomladanskega gnojenja z dušičnimi gnojili in ker so bile tudi spomladaj ugodne vremenske razmere, so se oziroma izredno naglo razvijale. Vsi ti činitelji so vplivali, da so na ormoških kooperantskih poljih dosegli obilnejšo letino od lanske.

Letošnji pridelki v kooperacijski proizvodnji se gibljejo povprečno 40 stotov na ha. Vsekakor je bila žetev mnogo manj ugodna na ostalih 60 % površin, ki niso zajete v pogodbeno sodelovanje. Ti kmetovalci ne uporabljajo ustreznih umetnih gnojil tako v kvalitativnem in kvantitativnem pomenu, ne zamenjujejo semen itd. V jesenski setvi, ko je potrebno dodati fosforjeva in kalijeve gnojila, ki so za prezimovanje, razvoj bilke, oploditev ter kasneje za višino pridelka odločilnega pomena, jih malokateri kmet, ki ne sodeluje v pogodbenem odnosu, uporablja. V več primerih pa so kmetovalci uporabljali dušična gnojila v pretiranih količinah, kar pa gojenju kulture samo škoduje. Mnogi ne zamenjujejo semen, niti ga ne čistijo na selektorjih, niti ne razkužujejo itd. Vsi ti činitelji pa vsekakor vplivajo na slabo produktivnost nekaterih proizvajalcev žit, saj so njihovi pridelki v primerjavi s kooperanti za 10, pa tudi 20 centov nižji.

Takih in podobnih težav v proizvodnji žitnih kultur se strokovna služba ormoškega kombinata, ki je odgovorna za kooperacijsko proizvodnjo z zasebniki, zaveda. Zato so že sedaj pričeli s pripravami na jesensko setev. Naročili so ustrezne količine semen in gnojil. Nekateri kmetovalci so že pričeli sklepati pogodbe za jesensko setev.

V obratu za kooperacijsko proizvodnjo žitnih kultur se strokovna služba ormoškega kombinata, ki je odgovorna za kooperacijsko proizvodnjo z zasebniki, zaveda. Zato so že sedaj pričeli s pripravami na jesensko setev. Naročili so ustrezne količine semen in gnojil. Nekateri kmetovalci so že pričeli sklepati pogodbe za jesensko setev.

V ljutomerskem obratu je 80 zaposlenih, kar je v primerjavi s 1500 zaposlenimi v celotnem podjetju zelo malo. V obratu je znašal lansko leto bruto proizvod 4,95 milijona N din. Plan so presegleli za 9 %. Letošnji plan vrednosti proizvodnje je za 950 tisoč N din nižji od lanskega, to pa zaradi tega, ker so se cene izdelkov znižale, cene surovinam pa znatno narasle. V obratu izdelujejo predvsem sedežne (stole, mize...), kuhinjsko in sobno pohištvo. Ze štiri leta imajo uveden 42-urni delavnik, medtem ko je celotno podjetje prešlo na 42-urni delavnik s 1. junijem letos.

Polletni izračuni so pokazali, da so doseženi plan presegleli za 7 %. To je le nekaj podatkov iz življenja obrata, ki si zelo prizadeva, da bi jutri bolje gospodaril.

P. Potočnik

S puškami nad podgane

Slovenjebistriški zavod za dehtizacijo je zavod širšega pomena, zato je tembolj nerazumljivo, da je ob nedavni visoki talni vodi po nalivu pogledalo na površino iz kanalov toliko podgan. Posamezniki so z malokaliberskimi puškami pobijali to nadlego.

Judoisti niso od muh

Letos spomladaj je slovenjebistriški judo klub Impol zasedel v tekmovalstvu v slovensko-hrvaški ligi kot najboljši slovensko moštvo drugo mesto.

Najvidnejši tekmovalci Impola so Slavko Topolčnik, Janez Vidmajer, Milan Prelog, Ivan Ferk, Alojz Potisk, Rudi Mlekuž, Stanko Soršak in drugi.

Pred nedavnim so se judoisti Impola pomerili z judo ekipo iz Avstrije ter sijajno zmagali.

Uspela žetev na ormoškem območju

Letos je bilo v ormoški občini na kmetijskih površinah zasebno sektorja zasejano 1200 ha pšenice, 180 ha rži in 200 ha ječmena. Od tega je bilo zajeto v kooperacijski proizvodnji s kmetijskim kombinatom »Jeruzalem-Ormož« (obrat za kooperacijo) okrog 504 ha pšenice in skupno 50 ha rži in ječmena.

Ti podatki govorijo, da je bilo le 40 % zasebnih površin zajetih v organizirano kooperacijsko proizvodnjo.

V lanskem setvi so zasebni kmetovalci zamenjali 100 ton semen pšenice, kar zadošča za ca. 400 ha polj, tako da so skoraj vsi kmetovalci, ki goje pšenico v pogodbenem kooperacij-

skem odnosu, zamenjali seme. Ugodna zamenjava semen ter pravilna uporaba umetnih gnojil (tudi do 100 kg na ha) sta dala dobre rezultate, kar se kaže v letošnji žetvi, saj so nekateri proizvajalci pridelali 50 do 60 stotov pšenice na ha.

Na letošnjo uspešno žetev je vsekakor ugodno vplivalo jezensko vreme, saj so se posejane žitarice zaradi lepega vremena utrdile, tako da ni bilo večjih nevarnosti za prezimovanje. Sorazmerno blaga zima je prav tako vplivala, da so posevki dobro prezimili.

Kooperanti so tudi dojele potrebo prvega spomladanskega gnojenja z dušičnimi gnojili in ker so bile tudi spomladaj ugodne vremenske razmere, so se oziroma izredno naglo razvijale. Vsi ti činitelji so vplivali, da so na ormoških kooperantskih poljih dosegli obilnejšo letino od lanske.

Letošnji pridelki v kooperacijski proizvodnji se gibljejo povprečno 40 stotov na ha. Vsekakor je bila žetev mnogo manj ugodna na ostalih 60 % površin, ki niso zajete v pogodbeno sodelovanje. Ti kmetovalci ne uporabljajo ustreznih umetnih gnojil tako v kvalitativnem in kvantitativnem pomenu, ne zamenjujejo semen itd. V jesenski setvi, ko je potrebno dodati fosforjeva in kalijeve gnojila, ki so za prezimovanje, razvoj bilke, oploditev ter kasneje za višino pridelka odločilnega pomena, jih malokateri kmet, ki ne sodeluje v pogodbenem odnosu, uporablja. V več primerih pa so kmetovalci uporabljali dušična gnojila v pretiranih količinah, kar pa gojenju kulture samo škoduje. Mnogi ne zamenjujejo semen, niti ga ne čistijo na selektorjih, niti ne razkužujejo itd. Vsi ti činitelji pa vsekakor vplivajo na slabo produktivnost nekaterih proizvajalcev žit, saj so njihovi pridelki v primerjavi s kooperanti za 10, pa tudi 20 centov nižji.

Takih in podobnih težav v proizvodnji žitnih kultur se strokovna služba ormoškega kombinata, ki je odgovorna za kooperacijsko proizvodnjo z zasebniki, zaveda. Zato so že sedaj pričeli s pripravami na jesensko setev. Naročili so ustrezne količine semen in gnojil. Nekateri kmetovalci so že pričeli sklepati pogodbe za jesensko setev.

V obratu za kooperacijsko

proizvodnjo so za letošnjo žetev površin kooperantov uporabili 4 kombajne, ki so žetev glavnem že končali do 20. julija.

PRIPRAVE NA JESENSKO SETEV

Kakor v obratu ormoškega kombinata za kooperacijo, tako že drugod po uspešni žetvi, ponekod še ni dokončno končana, potekajo priprave na jesensko setev. Ze danes se lahko vprašamo, ali bo jesenska setev uspešna?

Od uspešnih priprav na jesensko setev je mnogokrat odvisen pridelek. Čeprav zavzemajo žitarice v naši državi številne kompleksne kmetijskih površin, pa predstavlja ta proizvodnja že vrsto let trn v peti našega kmetijstva.

Večkrat zaskrbljujoče ugledujemo (predlanskim), da s tik pred setvijo podražijo umetna gnojila, seme ali strojni usluže. Vse to pa nedvomno lahko negativno vpliva na uspešno setev.

Slovenija ni žitorno proizvodilca, pa je kljub temu potrebna na tej panogi posvetitvi vsa skrb. Pomurska, dravska in ostala področja bi morala postati slovenska žitnica. Zavedati se je treba, da je še 80 % kmetijskih površin v zasebnem sektorju, ki dosega sorazmerno manjši hektarski donos, še posebej tisti, ki pogodbeno ne sodeluje. Teh je v ormoški občini 60 %, drugje več ali manj. Prav tu so skrite rezerve, ki si bile ob reformi predmet številnih razprav, o katerih danes večkrat neradi govorimo.

To so problemi, o katerih moramo že danes misliti, ne samo na letošnjo jesen, ampak s naprej. Ormoški primer nam je pokazal, da so kooperaciji in temeljite priprave na setev pravilno razumele.

Ze danes moramo razmišljati o tem vprašanju, ker ne moremo biti zadovoljni s sedanjimi rezultati, ki nas lahko jutri razočarajo. Zato bodo potrebni skupni napor družbenih in zasebnih kmetijskih proizvajalcev, da se vsi proizvajalci dobro pripravijo na setev tako pri izbiri semen, gnojil in potrebne mehanizacije.

Od uspešne setve bo v marsičem odvisen pridelek ter prave količine proizvajalcev prebiti magične meje 20 do 30 stotov povprečnega hektarskega donosa pšenice.

Peter Potočnik

Tisk: pošta v neenakopravnem položaju Višja poštnina za časopise?

Spor Jugoslovanske skupnosti PTT z Združenjem časopišnih podjetij zaradi poštne za časopise je prišel pred zvezni izvršni svet. V njem so ugotovili, da je sklep o zvišanju poštne za tisk v nasprotju z režimom cen kot pomembnim elementom gospodarske reforme. ZIS je priporočil, da PTT umakne svoj sklep in da se naj stranki pogodita glede poštne za časopise.

Tako je nastala premirje, ki bo trajalo čez leto. Kaj je pravzaprav jedro spora in kaj lahko pričakujemo od tega bralec tiska? V večjih mestih so prodajalci časopisov na cestah že kar nadležni. Kioskci so tudi na vsakem ko-

Posvetovanje v Ljutomeru

(Nadaljevanje s 1. strani)

nalnega sistema in pomemben dejavnik za ustvarjanje politične, gospodarske in kulturne enotnosti naše dežele — na osnovi samoupravljanja in neoviranega razvoja vsakega posameznega področja v skladu z njegovimi konkretnimi pogoji in razvojem družbenopolitične skupnosti. Prav zaradi tega je potrebno to sodelovanje razumeti kot dejavnost vseh družbenih činiteljev v komuni in ne samo občinske skupščine. To bi bil osnovni pogoj za medobčinsko sodelovanje, ki je lahko koristno le, če se razvija na enakopravni podlagi — tako sosednimi kakor z drugimi zainteresiranimi občinami.

Udeleženci posvetovanja so med drugim sklenili, da bo potrebno v bodoče v Ljutomeru medobčinskemu posvetovanju posvetiti več pozornosti ter ga koristneje razvijati na enakopravni osnovi.

P. Potočnik

raku. V premožne kraje v državi prihaja tisk komaj v popolndnevni urah ali celo naslednji dan. V nekatere kraje prinašajo tisk na konju, s kolesom ali celo peš, v druge pa ga sploh ne pripeljejo. Tako so razlogi, da smo v državi glede na razširjenost tiska v Evropi na predzadnjem mestu. Normalno bi bilo, da bi pričakovali izboljšanje tega stanja, toda pojavila se je nevarnost, da bo po tiska do bravca še dražja in zaradi tega težja in bo zaradi tega bravcev še manj. Jugoslovanska skupnost PTT je pred kratkim sklenila povečati poštnino za časopise za 5- do 9-krat. To velike podražitve ne bi mogli prenesti listi sami, bi morali povečati prodajno ceno. To pa bi pomenilo, da bi se manj ljudi bralo časopise.

Ultimat je rezuat monopolnega položaja

Skupnost PTT je zahtevala za lani večjo poštnino za časopise. Ker ni bilo sporazuma, je pošta sedaj enostavno objavila svoj sklep in prepustila tisku, da sprejme nove cene ali pa pošta ne bo več prevajala in dostavljala listov. Izbire pravzaprav ni, ker imajo pošta monopolni položaj in lani postavlja takšne ultimats. Če bi bila pošta v tem položaju, bi verjetno malo bolj razmišljala o večjem ultimatu.

Razlogi, ki jih navaja pošta za podražitve, namreč niso sprejemljivi. Uradni podatki govorejo, da ima pošta letno akumulativnost v višini 19 %, da je torej med najbolj uspešnimi gospodarskimi podjetji v državi.

Pri takšnem stanju stvari torej ni hili govora o enakopravnih odnosih med poslovnimi partnerji. Na eni strani je monopolna organizacija, na drugi pa zainteresirani, ki lahko izrazi le svoje nezadovoljstvo. Težko je najti izhod iz nastale situacije, dokler ni predpisov, ki uravnavajo odnose med poslovnimi organizacijami in uporabniki njenih storitev. Ceno za te nerene odnose bi do tekrat plačali verjetno časopišni podjetji, ki bodo verjetno tisti, ki bodo pisala in dopisnice, ali tisti, ki uporabljajo telefon.

Slovenjebistriške gospodarske vesti

Opekarna na Pragerskem in obrat Ingmagu v Cezlaku sta obrata v občini Slovenska Bistrica, ki sta zabeležila v prejšnjem mesecu znaten porast proizvodnje. V opekarni na Pragerskem je porasla proizvodnja v letošnjem juniju glede na lanski junij za 24,5 %, v obratu Ingmagu pa za okrog 28 %. Opekarna na Pragerskem sproti prodaja vse svoje izdelke, zato nima skoraj nobenih zalog. V Ingmagu pa so zaloge precejšnje, zlasti zaloge kamnitih kock ter kamnitih plošč.

Slovenjebistriška Oljarna usmerja svojo proizvodnjo po povpraševanju tržišča in glede na možnosti uskladiščenja, ki pa niso velike. Letos v juniju je imela nekaj manjšo proizvodnjo kot v lanskem. Povpraševanje pa se postopoma povečuje.

Večje težave so zajele obrat steklarne v Slovenski Bistrici zaradi omejitve prodaje. V prejšnjem mesecu ena izmed toplinskih peči ni obratovala ter je bil obseg proizvodnje za 30 % manjši kot v juniju lani.

Med slovenjebistriškimi izvozniki so podjetja IMPOL, steklarna, tovarna olja ter obrat lesnoindustrijskega podjetja iz Konjic. Vsi ti obrati imajo ugoden indeks izvoza za letošnje prvo polletje, zahvaljujoč ugodnemu izvozu IMPOLA, medtem ko se ostali trije izvozniki ne morejo pohvaliti s posebnimi uspehi. Tovarna olja in lesnoindustrijski obrati so precej pod planom izvoza.

V letošnjih prvih petih mesecih je gradbeništvo opravilo v občini za slabo tretino manj de-

la kot lani v istem času. Vzrok za to najdemo v manjšem povpraševanju po gradbenih delih, pa tudi iz drugih vzrokov. Letos se je sklepanje pogodb za gradbena dela zakasnilo za dober mesec dni, gradbinci pa so se glede na okoliščine bolj angažirali na zasebnih, manjših objektih. V tem času so gradili 20 zasebnih hiš ter dva stanovanjska bloka. To pa je premalo, da bi dosegli lanskoletni obseg graditve.

Osebnih dohodki so porasli v prvih petih mesecih letošnjega leta na občinskem območju za 24,4 % glede na isto lanskoletno obdobje. V gospodarstvu je znašalo povečanje za 25,6 %, v negospodarstvu pa 16 %. Upošteva se povečanje realnih osebnih dohodkov v gospodarstvu zaposlenih 14,5 %, izven gospodarstva zaposlenih pa 5,5 %.

V občini je bilo v maju za 0,8 % manj zaposlenih kot lanskega maja. Ta padec zaposlenih ustreza približno republiškem in zveznemu povprečju. Najbolj je zmanjšalo število zaposlenih kmetijstvo — za 99 oseb, vendar so tudi gozdarstvo, gradbeništvo in promet pod lanskim obsegom zaposlitve. Industrija pa je zaposlila za 0,9 % več delavcev kot lani. Nove delavce je zaposlila tudi trgovina, gostinstvo in obrt.

V juniju sta bila na občinskem območju 302 brezposelna delavca, od tega 236 nekvalificiranih delavcev in je kazala zaposlenost tendenco rahlega porasta.

Drobe vesti iz Slovenske Bistrice

Inflacija bifejev V Slovenski Bistrici v zadnjem času odpirajo vse več bifejev in v vseh točijco »pristnega« ritoznojčana. Koliko goric bi moralo dobro roditi, da bi bilo dovolj žite slavitve vina za vse te obrate, ko pa nekateri nasadi kmetijske zadruge še ne rodijo?

Na žagarskem obratu v Rogoznici 50 tonski žerjav

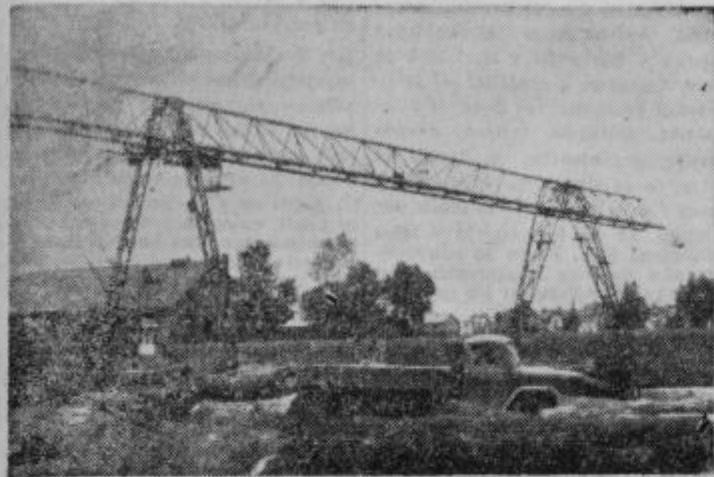
Olajšal bo težko fizično delo in povečal rentabilnost obrata. Je v ponos rekonstruiranega obrata. Z njim hlovodino razkladajo, nakladajo na avtomobile in vagono in opravljajo vrsto drugih del.

Na Tednikova vprašanja odgovarja tehnični direktor podjetja »LES« v Ptuj, dipl. ing. Edvard Zorko.

— Pred kratkim ste zmontirali velik žerjav?

Novi nosilni žerjav je postavljen na tirnice. Njegova razpetina je 52 metrov. Notranje poje je široko 32 metrov. Na vsa-

ki strani ima še 10 metrov dolg podaljšek. Tako je njegova možnost prečnega dosega 52 metrov. Vozi se po 200 metrov dolgih tirnicah. Vzdolžni doseg je zato 200 metrov. Na žerjavu

50-tonski žerjav v žagarskem obratu v Rogoznici

Posvetovanje direktorjev gospodarskih organizacij in predstavnikov občinske skupščine Ljutomer

Neizpolnjene obveznosti do srednjega šolstva

Srednje strokovno šolstvo

Na zadnjem posvetovanju direktorjev gospodarskih organizacij občine dne 19. julija 1967 v Železnih dverih pri Ljutomeru je bil podan pregled o vplačevanju prispevkov delovnih organizacij za potrebe financiranja srednjega strokovnega šolstva. Ugotovljeno je bilo, da posamezne delovne organizacije še vedno niso podpisale pogodb in da prispevki ne pritekajo tako, kot je to predvideno v planu dohodkov temeljne izobraževalne skupnosti.

vplačila 1% bruto osebnih dohodkov v bodoče plačujejo vsakomesečno na račun temeljne izobraževalne skupnosti.

Cesta, vodovod...

Gradnja asfaltne ceste Križevci—Radenci se je pred kratkim pričela in bo dograjena do konca meseca oktobra. Na sestanku so se dogovorili, da bodo delovne organizacije prispevale za gradnjo ceste 67 milijonov starih din.

Direktorji so zavzeli stališče, da se naj do konca t.l. omogoči dokončna izgradnja vodovoda v Ljutomeru. Vrednost dograditvenih del bo znašala 1 milijon N din.

Odborniki zboru delovne skupnosti občinske skupščine, naj bi v bodoče seznanjali v podjetju, kjer so zaposleni, direktorje in samoupravne organe z materiali, ki jih pred razpravo in odločanje dobijo od občinske skupščine. Tako bi s pripravami na razpravo v skupščini bil seznanjen širši krog občanov in odborniki bi mnogo bolj zastopali interese delovnih organizacij. —pp—

Najnovejši in najmodernejši pulpni bazen v Ljutomeru

Prehrana Ljubljana — obrat Razkrižje pri Ljutomeru

Leta 1964 se je od nekdanjega podjetja Fruktus pripojil k novemu podjetju Prehrana Ljubljana obrat Razkrižje.

Namen obrata je pulpiranje — predelovanje sadja za izvoz. 15. marca tega leta je Prehrana Ljubljana pričela adaptirati pulpne bazene s kapaciteto 50 vagonov oziroma 500 ton. Investicijska adaptacija je znašala 50 milijonov starih dinarjev. Podjetje odkupuje največ sadja in jagodičevja v domačem okolišju, kakor tudi iz odkupnih postaj južne Srbije.

Pri odkupu je bilo doslej največ prevzeto malin, borovnic, robidja, češenj, črnega ribeza, bezga itd.

Novi pulpni bazeni so neprodušni, kjer se bodo lahko tudi pasterizirali sokovi. Bazeni so opremljeni z najnovejšimi toplotnimi izolacijskimi napravami. Izolacijska masa omogoča absolutno čiščenje bazena ter onemogoča kakršno koli odpadanje betonske podlage. Nadalje usposablja bazen za popolno 100% neprodušnost s hermetično zaprtimi specialnimi pokrovi.

Glede na kmetijsko območje v tem predelu Slovenije je to znaten korak naprej, saj so s temi napravami omogočili povečan odkup sadja in jagodičevja, kar predstavlja znaten dohodek za kmetovalce.

S. Feuš

Ali veste?

Ali veste, da lahko s pomočjo ene kilovatne ure električne energije prečistimo 400 kg zrnja ali izvalimo v inkubatorju 30 piščancev, namolžemo 200 litrov mleka ali nastrižemo 70 kg volne? Da bi dobili eno tona nafte, porabimo 65 kilovatnih ur, za tona premoga pa 20 kW.

V obratu Prehrana Ljubljana — Razkrižje

Leto akcij krajevnih skupnosti VIDEM PRI PTUJU

V razgovoru sta sodelovala predsednik krajevnih skupnosti Videm Maks Vaupotič in vodja krajevne pisarne Ignac Purg.

Ker obsega Krajevna skupnost Videm precej haloškega območja, so težki pogoji za vzdrževanje krajevnih cest, ki jih je nad 55 km. Vzdrževati jih mora krajevna skupnost. Sredstva, ki so na razpolago, so minimalna. Večina se nabere le iz samoprispevka. Delo napreduje le s prostovoljnimi delom. Letos so uspeli le delno popraviti z gramozom pol kilometra ceste v haloškem predelu.

Cesto četrtega reda Lancova vas—Sela—Apače popravljata star, ki je v službi pri Komunalnem podjetju. Ze večkrat so na sestankih KS razpravljali o njegovem delovnem času. Na cesti dela le četrtino delovnega časa, drugače pa v gramoznici in drugje, čeprav je dovolj dela na cesti za popoln delovni čas. Popravila so potrebni tudi mostovi čez Polskavo, v Trzecu in Sovičak prek Psičine. Ta most je že življenjsko nevaren.

Zaradi poplav so morali napraviti nova mostova v Šturmovcu in v Lancovi vasi.

Za ureditev pokopališča so že trikrat zbrali samoprispevek. Uredili so 77 m ograje, kar je stalo 2,081.500 S din. Za nadaljnja dela jim je ostalo opeke in železja ter denarnih sredstev

skupaj v vrednosti milijon S din. Zelijo, da bi jim nekaj prispevala občina. Krajevna skupnost že ima izdelan načrt za ureditev pokopališča. V kratkem bo treba pristopiti k ureditvi.

Za adaptacijo mrtvašnice ni sredstev.

V Spodnjem Šturmovcu je 23 hiš. Prebivalci si želijo nove ceste, ki bi lahko bila enkrat krajša od dosedanje, ki je izpostavljena poplavam in za vzdrževanje izredno draga.

Prebivalci so pripravljeno pomagati s prostovoljnimi delom in prispevkom. Po dosednji cesti se z vozilom ne da priti do hiš. Lastniki zemljišč, po katerih bi potekala cesta, so pripravljeno odstopiti zemljo.

Za Videmčane je zdravnik v Podlehniku, kamor pa nimajo nobene prometne zveze. Ali naj bolan človek pešači 16 km tja in nazaj? Večkrat so zahtevali, da bi imeli v Vidmu zdravstveno postajo.

V zadnjih letih so se šolski prostori le toliko povečali, kolikor se je dalo preurediti stare prostore. Delno je dobila šola tudi drugo opremo. Vse to pa ne zadostuje. Zaradi pomanjkanja prostora se morajo učenci petega razreda voziti v ptujsko Mladiko. Okoli 600 solarjev popolne osemletke nima telovadnice.

Trgovska poslovalnica Panonija vzbuja vtis stare vasko trgovine s staro opremo, brez urejenih izločb in polic. Po zgledu nekaterih drugih trgovin v sosednjih krajih, npr. celo v Leskovcu, bi se lahko vsaj malo modernizirala. Bi izboljšala stanje konkurenčna trgovina?

Kanalizacijo v Vidmu urejujejo že od 1954. leta, ko je bila tukaj komisija in je pregledala teren in napravila načrt. Sredstev zanjo še do danes niso našli. Odprti zbirni kanal teče po sredi Vidma mimo šole. Skozl celo leto se širi smrad po kraju.

Leta 1956 je občina prvič obljubila, da bo dala sredstva za asfaltiranje ceste od Suhe veje skozl Videm do mostu na Dravinji. Občina je odgovorila, da je asfaltiranje ceste že v perspektivnem planu do leta 1962. Cesta pa je v vedno slabšem stanju. Občani, predvsem delavci, ki se vozijo v službo v Ptuj, so sami voljni prispevati. Zaradi slabega stanja ceste pride večkrat do nesreč. Promet je vedno večji. Tu vozijo vozila, ki se izognejo slabega mostu pri Borlu, v Trzecu, v Ormožu pa ga ni. Če bi asfaltirali to cesto, bi prebivalci prispevali tudi za ureditev kanalizacije.

V kratkem bodo v notranjosti preuredili in dokončali kino dvorano. V načrtu je še prizidek za garderobo in sanitarije. Sredstva so že na razpolago.

Krajevna skupnost ima v načrtu urediti predvsem komunalne potrebe.

Z R

Videm pri Ptuj

Pisma uredništvu

Slaba organizacija

V petek, 7. julija tega leta, sem ugotovil, da je požrla moja krava nekaj, kar sicer ne soči v njena prebavila. Ob 12.30 sem prosil veterinarja Pihlerja za pomoč, ki pa me je odpravil s paketom zdravil in navodilom naj skuham kravi laneno seme. Veterinar je nato odšel na dopust. Naslednji dan, v soboto, 8. julija, sem se ponovno obrnil na veterinarsko službo s prošnjo za pomoč ter v ta namen plačal tudi avtotaksi. Z

vinozdravnika je sicer prišel, Ugotovitvi, da je krava požrla košček žice, ni mogel dodati, potrdila, da je meso užito. Posledice so same po sebi razumljive.

Iz gornjega izhaja, da je v organizaciji veterinarske službe res treba nekaj ukreniti. Če vidite veterinar na dopust, naj bi ga nadomestil drugi, oba pa bi naj bila upravičena do izdatke potrdila o užitnosti mesa, če je potreben nujen zakol.

Ludvik Lampret, Medvedce 26

Počitniški dom pri Treh kraljih za TGA in IMPOL

Na južnem delu Pohorja v slovenskobistriški občini je pri Treh kraljih prelepa priložnost za ureditev prijetnega kotička sredi pohorskega zelenja za dopustnike kolektivov TGA in IMPOL.

Po ugotovitvah članov delovne skupnosti IMPOLA je to mogoče postaviti nekaj montažnih hišic, urediti igrišča, smučišča ter kdaj pozneje bazen, plansko društvo bi uredilo dom

in kmalu bi bilo vse pripravljeno za zelo prijetno letovanje članov obeh kolektivov poslovnih tovarišev TGA in IMPOLA.

Verjetno bo že kmalu urejena cesta Slovenska Bistrica—Tinja, da bo mogoče hitri in lahek dostop do tega lepega kraja. Ob takih pogojih verjetno tudi stališče TGA do ureditve skupnega počitniškega doma za člane obeh kolektivov ne bo več težek problem.

Se en primer, ki povezuje delovne ljudi iz občin Ptuj in Slovenska Bistrica.

KADROVSKE SPREMEMBE V OSS PTUJU

XI. plenum OSS Ptuj je sklenil, da se razreši in na novo izvoli ena tretjina članov njegovega predsedstva. Razrešeni so: Franc Stiplošek, ki je odšel na novo delovno mesto, Janko Bohak in Jožica Hrašovec, ki nadaljujeta delo v plenumu občinskega sindikalnega sveta Ptuj.

Za nove člane predsedstva so bili iz vrst članov plenuma izvoljeni: Jože Segula, TGA — Boris Kidrič — Kidričevo, predsednik medobčinskega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva občine Ptuj in Ormož; Drago Cater, mesokombinat Perutnina Ptuj — obrat za kooperacijo Hajdina, predsednik medobčinskega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobacne industrije občin Ptuj, Ormož in Slovenska Bistrica; Oton Mlakar, Komunalni zavod za socialno zavarovanje Maribor — podružnica Ptuj, predsednik občinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Ptuj, ki je bil hkrati izvoljen tudi za novega člana plenuma občinskega sindikalnega sveta Ptuj.

Za novega člana občinskega sindikalnega sveta Ptuj je bil izvoljen Ciril Šatej, inšpekcijske službe Skupščine občine Ptuj.

Za novega predsednika komisije za gospodarstvo in nagrajevanje pri občinskem sindikalnem svetu Ptuj je plenum imenoval Dušan Toplak, diplomiranega ekonomista iz uprave Skupščine občine Ptuj.

Taborjenje mladincev predvojaške vzgoje v Ljutomeru

Obvezniki predvojaške vzgoje med predavanjem

Na Juršovki pri Ljutomeru že od 16. tega meseca tabori prva skupina mladincev obveznikov predvojaške vzgoje iz občine. Program je zreduciran na 10 dni, na kar bo prav toliko časa taborila druga skupina mladincev. Mladi so progradnja zelo hitro osvojili.

Po-eg vojaških obravnavaj vsak dan tudi teme z družbenopolitičnega in kulturno, vzgojnega področja. Razprave po teh vprašanih so zelo zanimive. Ustanovili so tudi mladinski komite tabora, ki povezuje in usmerja aktivnost mladinskih

aktivov ustanovljenih v vsakem vodu. Organizirali so tudi zbiranje pomoči žrtvam imperialistične agresije, razpravljale o sodobnih nalogah mladinskih organizacij ter o spremembah programa in statuta ZMJ.

Za razvedrilo skrbi instrumentalni ansambel, ki vsak večer izvaja krajši kulturni program.

Na dan vstaje slovenskega naroda, so za prebivalce Ljutomeru priredili kresovanje s programom, ki so se ga udeležili številni občani.

—pp—

IZ LJUTOMERSKE ZGODOVINE

Drugo leto bo minilo 100 let, odkar je bil v Ljutomeru, v nedeljo, 8. avgusta, prvi slovenski tabor. Kakor ljutomerski tako slovenski tabori, ki so mu v tistem času sledili, sicer takrat niso dosegli svojega namena; zedinjenje Slovenije, ker so se sčasoma izrodili v teatralne manifestacije in pivska veseljenja, vendar so bili za narodno prebujanje velikega pomena, saj se je njihova vodilna misel leta 1918 in posebno po drugi svetovni vojni skoraj popolnoma uresničila.

Zelo težko je dobiti podatke o nastanku in razvoju Ljutomera. Pred 100. obletnico I. slovenskega tabora bi bilo zaželjeno, da se vsaj bežno seznanimo s zgodovino Ljutomera in njegove okolice. Če bi n. pr. izvedli anketo med slučajno izbranimi prebivalci Ljutomera, naj nam povedo nekaj o dr. Franu Miklošiču, bi dobili porazno sliko, čeprav se miho njegovega spomenika v Ljutomeru spreha mnogo občanov ter domačih in tujih turistov, ki si večkrat želijo pojasniti o pomenu posameznih (včasih zelo zapuščenih) zgodovinskih spomenikov, pa ne dobe odgovorov.

Mnogi pomembni dogodki iz ljutomerske zgodovine so ostali brez spomenikov in če so, kot sem že prej omenil, so zelo slabo ohranjeni in le malokdo ve čemu služijo.

Sedaj ko se že v Ljutomeru pripravljajo na proslavo 100. obletnice tabora, bomo tudi v našem listu poskušali obnoviti nekatere spomine na slavne in neslavne dogodke iz zgodovine tega kraja.

Večina podatkov iz ljutomerske zgodovine je ohranjenih v graškem arhivu. Pri našem obravnavanju se bomo predvsem posluževali Zgodovine štajerskih Slovencev Ivana Lapajne iz leta 1884, in knjige »Ljutomer«, prof. Franca Kovačiča iz leta 1928.

Obe knjigi sta prava redkost. Vsekakor ni naš namen, da bi predstavljal obe knjigi iz stare slovenske in današnje književne, ampak da s stališča (sodobnega, socialističnega) o razvoju slovenskega naroda ter v njenem sklopu zgodovino Ljutomera, omenimo posamezne dogodke, ki so napredno ali nazadnjaško v današnjem Ljutomeru za Janišev topografski slovar, je zaradi tega skopal, da je imel Ljutomer takrat že lastno župnijo. Toda to so lahko samo ugibanja. Avstrijski zgodovinarji iz 19. stoletja (Zahn, Jaksch in drugi), so poimenovali ime Luttenwerde, v že omenjeni listini iz leta 1174, za kraj na jugu Avstrije, ki se je sicer leta 1163 imenoval Seinenwerde. Vsekakor nam samo ti podatki zelo malo koristijo pri raziskavi imena Ljutomer.

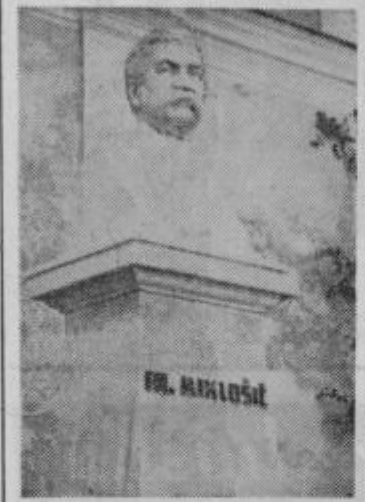
Bolj zanesljivejša so naslednja imena: leta 1245 se imenuje Luttenberg; leta 1283 Lotenberg, okrog leta 1300 Luttenprech, 1307 Luttenberg; leta 1431 Luttenberg itd.

Zgodovinar Krempelj, ki je živel v začetku 19. stoletja, je mednil, da izvira ime Ljutomer od Lutomericov, neke zelo razširjene panoge hrvaškega plemena. Misel stvarne zveze med Ljutomerom in Lutomerici je vabilna, če bolj pa zveza z osebnim imenom Lutemir — Ljutomer, ki je bilo v starih časih med Slovenci zelo razširjeno. Zelo preprosto je bilo, če bi imeli na razpolago zgodovinskih virov ali ljudskem izročilu: Ljutomer, Ljutomerje, podobno kot imamo Radomerje, Radomerščak in Radomerje za

plačevati davek v isti višini kot vaške kmetije.

Za najstarejšo zgodovino Ljutomera so krajevna imena edini vir. Starozgodovinske najdbe, nam za nastanek in razvoj samega mesta, mnogo ne povedo. Na Kamenščaku pri Ljutomeru so našli predmete iz novokamene dobe, v okolici Ljutomera denar rimskega cesarja Hadrijana, med Kamenščakom in Radomerjem so našli nekaj predrimskih in rimskih grobov itd. Zaradi tega lahko samo ugotovljamo, da je okolica Ljutomera že pred Rimljani bila naseljena ter da je nekje prek Kamenščaka peljala rimska cesta. Ni nobenih dokazov, da bi v predrimski ali rimski dobi bilo na mestu današnjega Ljutomera naselje. Starozgodovinski najdbe, ki jih nekateri pripisujejo Ljutomeru, niso našli v samem mestu, ampak v njegovi okolici.

OD KOD IME LJUTOMER
Pri raziskovanju imena Ljutomer, je potrebno predvsem omeniti leto 1174. Takrat je solnograški nadškof Adalbert podaril borovskemu samostanu (Vorau) cerkvene pravice ter svoj del de-

Spomenik Fr. Miklošiču v Ljutomeru

setine v kraju »Luttenwerde«. Neznani pisatelj, ki je pisal zgodovino Ljutomera za Janišev topografski slovar, je zaradi tega skopal, da je imel Ljutomer takrat že lastno župnijo. Toda to so lahko samo ugibanja. Avstrijski zgodovinarji iz 19. stoletja (Zahn, Jaksch in drugi), so poimenovali ime Luttenwerde, v že omenjeni listini iz leta 1174, za kraj na jugu Avstrije, ki se je sicer leta 1163 imenoval Seinenwerde. Vsekakor nam samo ti podatki zelo malo koristijo pri raziskavi imena Ljutomer.

Bolj zanesljivejša so naslednja imena: leta 1245 se imenuje Luttenberg; leta 1283 Lotenberg, okrog leta 1300 Luttenprech, 1307 Luttenberg; leta 1431 Luttenberg itd.

Zgodovinar Krempelj, ki je živel v začetku 19. stoletja, je mednil, da izvira ime Ljutomer od Lutomericov, neke zelo razširjene panoge hrvaškega plemena. Misel stvarne zveze med Ljutomerom in Lutomerici je vabilna, če bolj pa zveza z osebnim imenom Lutemir — Ljutomer, ki je bilo v starih časih med Slovenci zelo razširjeno. Zelo preprosto je bilo, če bi imeli na razpolago zgodovinskih virov ali ljudskem izročilu: Ljutomer, Ljutomerje, podobno kot imamo Radomerje, Radomerščak in Radomerje za

Radomera ali Radomira ter Radoslavce za Radoslava. Ime Ljutomer je uvedel Stanko Vraz medtem, ko se je v priiskem narrečju obdržalo ime Lotmerk, ki pa izvira iz nemškega imena in so si ga Prleki prirojili.

Da je Ljutomer nastal pod vplivom nemške kolonizacije, nam pričajo še druga krajevna imena in ne samo njegovi različni nemški nazivi.

Iz stare ljutomerske zgodovine so se še obdržala imena Hausgasse in Hausberg. Stari Ljutomerčani še danes imenujejo Hausgasse ulico v zgornjem delu Ljutomera, ki pelje od starega trga proti vzhodu. Tu in tam še je slišati besedo Hausberg, s katero imenujejo hrib nad mestom na katerem stoji danes osnovna šola »Ivana Cankarja«. Obe imeni imata zelo staro preteklost in jih v virih lahko mnogokrat zasledimo. Tako se že leta 1395 imenuje

Hausgasse im Altenmark, v 15. in 16. stoletju itd.

OD KOD IME HAUSGASSE IN HAUSBERG?

Srednje visoko nemška beseda Hus za sedanjí Haus, anglosaksonski hus, gotaki hus (v zvezi z hort) pomeni prvotno branišče, ograjen zavarovan prostor, podobno kot prvotno je pomenila slovenska beseda grad — gradišče (graditi) nato utrdba in bivašišče. V srednjem veku je beseda Haus pomenila grad, kar lahko ugotovimo iz različnih virov. Tu di pri Ljutomeru se je leta 1405 imenoval grad Havs Lutenberg in leta 1451 das Metteregk am Hausberg. Zaradi tega lahko sklepamo, da je prvotno ljutomerski grad stal na hribu tik nad mestom, nekje tam, kjer danes stoji osnovna šola Ivana Cankarja. Ta prostor so nekdanj imenovali »Vahtarnica«. Leta 1477 je večji del Ljutomera »ožgal Jurij Zagorski, medtem ko so ga Turki leta 1479 (koraj) popolnoma opustošili. Verjetno je ob tem napadu izginil stari grad, ker se je v tem času zgradil grad nad Podgradjem pri Ljutomeru (Dolnji grad). Prvotni ljutomerski grad ni bil grad v pravem pomenu, ampak kot obrambni stolp (streliški dvorec) pred sovražnimi napadi.

Peter Potočnik

Služba pravne pomoči OSS Ptuj

Ena izmed stalnih nalog občinskega sindikalnega sveta Ptuj je tudi varovati pravice delovnih ljudi v delovnem razmerju, ki so organizirani v sindikatih. V ta namen že več let uspešno deluje služba pravne pomoči pri občinskem sindikalnem svetu Ptuj, ki jo vodi diplomirana pravnikinja Franc STIPLOVSEK in Ivan VODA, ki se posebno poglobljata v probleme delovne zakonodaje in samoupravnih odnosov.

Služba pravne pomoči je izrecno namenjena članom sindikatov. Daje pravne nasvete in sestavlja vloge vseh vrst iz vseh pravnih področij. Poseben poudarek daje služba pravne pomoči delovni zakonodaji in delovnim sporom.

Prvenstveno skuša pomagati pri sporih med posameznimi delovnimi organizacijami in člani delovnih skupnosti, najti mirno rešitev spora s posredovanjem in posvetovanji pri zato pristojnih organih delovne organizacije. V večini primerov pa je potrebno sprožiti delovne spore pred pristojnimi sodišči.

Precej zadev je služba pravne pomoči doslej obravnavala iz področja socialne in pokojninske zakonodaje.

Pri občinskem sindikalnem svetu Ptuj je tudi posebna sedemčlanska komisija za pravno zaščito varstva pravic članov Zveze sindikatov, ki jo vodi kot predsednik Lojze CENC, sodnik občinskega sodišča za prekrške Ptuj. Naloga komisije je reševati pritožbe in prošnje, ki jih naslovijo pritožitelji na Občinski sindikalni svet, v primeru, da so bile kršene njihove pravice s področja delovne zakonodaje in notranjih samoupravnih aktov. Komisija razpravlja tudi o vseh ostalih spornih vprašanjih, ki nastajajo na področju kršenja pravic in dolžnosti s strani delovne organizacije, organov ali posameznih odgovornih vodilnih oseb.

Komisija je sklenila, da bo temnejito analizirala delovne spore in kršitve s področja delovne zakonodaje v obdobju zadnjih dveh let. Rezultati analize bodo vključeni v poročilo, ki se pripravlja za I. konferenco samoupravljavcev in za X. občni zbor Zveze sindikatov ptujске komune.

Glade na to, da vrsta kršitev in sporov izhaja iz dejstva, da odgovorne osebe v delovnih organizacijah v dovoljni meri ne poznajo delovne zakonodaje ali pa namerno kršijo pravice, bo komisija v septembru organizirala seminar za vodje kadrovskih služb in referente, ki so odgovorni za vprašanja delovnih razmerij. Na seminar bodo povabili tudi znanega strokovnjaka za delovno zakonodajo in samoupravne akte Vlada VODOPIVCA, strokovnega sodelavca republiškega sveta ZSJ za Slovenijo. V komisiji so enotnega mnenja, da je potrebno načrtno pristopiti k strokovnemu izpopolnjevanju vseh kadrov v delovnih organizacijah, ki se ukvarjajo z delovno zakonodajo in samoupravnimi akti. V ta namen bosta Občinski sindikalni svet Ptuj in Delavska univerza Ptuj v bodoče organizirala seminarje.

Skratka, v občinskem sindikalnem svetu Ptuj so podvezli vse za pravno zaščito pravic delavcev. Pomoč, ki jo nudi služba pravne pomoči, je za vse člane sindikata brezplačna. Člani sindikata in sindikalne podružnice pa imajo tudi možnost, da jih zastopa pred sodišči. Služba pravne pomoči posluje vsak turek in četrtek v času od 16. do 18. ure, na Magistratu, v sobi 37, na Trgu mladinskih brigad 1/II.

KURENTOVI ZVONCI ZVONIJO V ZAGREBU

V okviru velike folklorne in etnografske prireditve »Smotra folklore« so med drugimi slovenskimi skupinami nastopili tudi »piceki« in kurenti iz Markovec. Skupini sta zbudili veliko zanimanje med Zagrebčani in zagrebški časopisi so bili polni ugodne kritike. »Večerni list« je med drugim napisal: »Skupina Kurenti iz Markovec pri Ptuj, ki je v nedeljskem sprevidu fascinirala Zagrebčane s svojimi kožuh in maskami, izvija tudi ob nastopih posebno občudovanje. Kljub neznosni vročini ta skupina izvaja pustne običaje v popolni obožitvi. Kurenti so oblečeni v ovčje kožuhe, na glavi nosijo maske, ob pasu zvonce, v rokah jezevke, a na nogah rdeče in plave volnene nogavice ter visoke čevlje. In ni jim — težko!»

To je vsekakor dobra reklama za ptujске etnografske in folklorne prireditve in lahko pričakujemo, da bo ob pustnih prireditvah prišlo v Ptuj tudi mnogo obiskovalcev iz sosednje republike.

Srednje šole ne smejo ostati brez sredstev

Ker se priporočilo republiške skupščine o začasnem financiranju srednjega strokovnega šolstva v SRS v letu 1967 — sprejela ga je decembra lani — slabo uresničuje in se je strokovno šolstvo zaradi tega znašlo v zelo kritičnem položaju, sta republiški in gospodarski zbor Skupščine SR Slovenije na svoji zadnji seji razpravljala o tej problematiki ter sprejela naslednje sklepe:

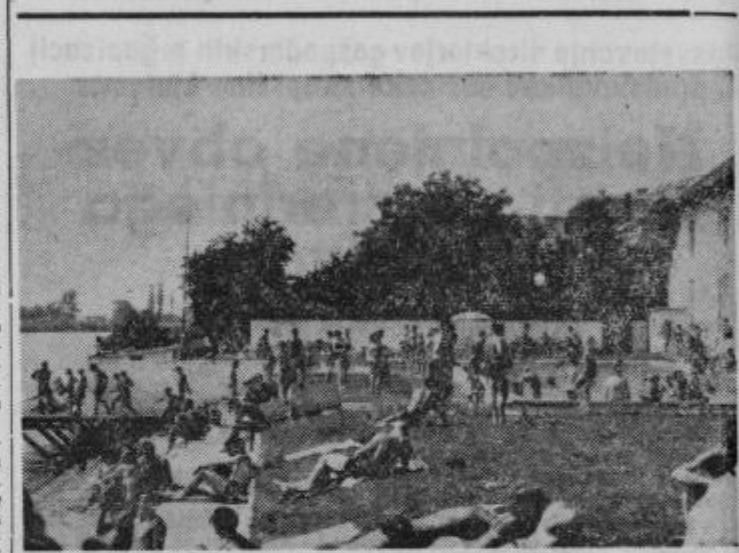
1. Skupščina priporočila za začasno financiranje strokovnega šolstva v Sloveniji v letu 1967 je treba dosledno uresničiti, saj je to najvišji samoupravni dogovor v republiki. Dolžnost sleherne gospodarske organizacije je torej, da prispeva za strokovno šolstvo najmanj 1 odst. od bruto osebnih dohodkov, ki jih izplačujejo v teku letošnjega leta. Za to so odgovorne tako delovne organizacije kot občinske skupščine, ki jih omenjeno priporočilo zavezuje.

2. Skupščina v celoti podpira prizadevanja in ukrepe izvršnega sveta, da bi se zagotovilo dosledno uresničevanje skupščinskega priporočila, in daje vso podporo posebnemu akcijskemu odboru, ki so ga družbeno-politične organizacije in gospodarska zbornica ustanovile v koordinaciji z izvršnim svetom z namenom, da bi v neposredni akciji na ravni samoupravnih organov delovnih organizacij zagotovili redno izpolnjevanje s priporočilom naloženih obveznosti.

3. Glede dolgoročneje ureditve problemov strokovnega šolstva daje skupščina polno podporo predlogu izvršnega sveta, da v zvezanem merilu sprejmejo predpis, ki bo omogočal republikam, da uredijo financiranje strokovnega šolstva v skladu s svojimi specifičnimi potrebami.

4. Poslanci obeh zborov, ki sta sprejela priporočilo skupščine za začasno financiranje strokovnega šolstva v Sloveniji v letu 1967, so tudi sami dolžni z vso odgovornostjo, ki jo terjaja sedanjí položaj, vključiti se v akcijo v svoji volilni enoti, oziroma v delovnih organizacijah, ter tako neposredno prispevati k doslednemu uresničevanju obravnavanega skupščinskega priporočila.

5. Tem sklepom mora takoj slediti konkretna akcija samoupravnih organov v vseh občinskih skupščinah in delovnih organizacijah, ki so v zaostanku s svojimi prispevki, da le-te takoj poravnajo, tekoče prispevke pa redno plačujejo ob vsakokratnem izplačilu osebnih dohodkov.

Ptujski bazen je v lepem vremenu dobro obiskan. V njem se koplje do 400 kopalcev. V prvih vročih dneh je bil zaprt v veliko nevoljo Ptujčanov. Pokvarjen je bil vodovod.

Še o klubih

Klub mož, s katerimi žene zaničevalno ravnajo, obstaja že 70 let. Ima sicer samo 40 članov (mnogi drugi ne priznavajo, da so pod copato svojih žen). Na nedavni občni zbor tega kluba je prišlo le dvajset članov, drugi pa so poslali opravičila: Nisem mogel priti, ker me žena ni pustila.

Klub trinajstih je bil ustanovljen v Ameriki, da bi se boril proti praznoverju. Ustanovni zbor je bil 13. decembra v sobi št. 13 v 13. nadstropju. Navzočih je bilo 13 članov, stregla pa je gospodinja, ki ima 13 črnih mačk.

Odlomki iz življenja heroja

10. oktobra 1944 je Rdeča armada postavila mostišče čez Donavo na desnem bregu reke, približno 10 kilometrov vzhodno od Beograda. Tomaž se je tiste dni pripravil na odhod z Visa na fronto pri Beogradu, da bi sodeloval pri dnevnem načrtovanju operacij. Sprejel je vesti, ki so naznanjale, da se Nemci trudijo postaviti fronto v dolini Velike in Zahodne Morave. Če bi se jim to posrečilo, bi lahko njihova armadna skupina E prodirala proti Beogradu, Obrenovcu in Čačku. Toda enote RA in NOV so to preprečile. V noči na 14. oktober so zavzele že Avalo, nemška posadka pri Obrenovcu pa se je umaknila čez Savo v Srem. Tomaž je odletel med prvimi člani VS k Beogradu.

Med 15. in 17. oktobrom se je preselil ves Vrhovni štab in vsa druga najvišja telesa narodnoosvobodilnega boja Jugoslavije z Visa. Priletela so najprej na letališče v Valjevo.

Tomaž je spet motril zemljevid, tokrat Beograda z bližnjo okolico, kjer je bila zaznamovana nemška obramba mesta, ki je slonela na utrdbah v mestu in v pasu zunaj mesta, na oporiščih na mestnem robu in na močnih odpornih točkah — petih sovražnih obrambnih vozlih v mestu. Mostove in komunikalne naprave ter nekatera po-

slopja so pripravili za miniranje. Nemške obrambne sile so štele okrog 20.000 mož, ki so pričakovale še pomoč enot od juga.

Po oceni nemških položajev so naši napravili načrt za predor v glavno jugoslovansko mesto.

Za Beograd so se bojevale prva, peta, šesta, enajsta, šestnajsta, sedemnajsta, enaindvajseta, osemindvajseta ter šestindvajseta divizija, združene v prvo armadno skupino. Na sovjetski strani se je bojeval četrti motorizirani korpus generala Zdanova.

14. oktobra 1944 so sunili od vzhoda s tankovskimi in mehaniziranimi brigadami, motociklističnim bataljonom, strelsko divizijo in 17. letalsko armado ter donavsko vojno flotiljo. Šest dni so tekli boji. Tomaž je od 15. oktobra spremljal pred Beogradom boj ob grmečju topov, rožljanju strojniki, sikanjem raket, ropotanju motornih vozil na zemlji in bombnikov v zraku. V temni noči so žarele švigajoče ognjene strele od zemlje in z neba iz orožja v glušečem bobnenju. Po vojni v Španiji še ni doživel tako velikega boja. Fronta je bila dolga okrog 15 km. Nemci so se trdovratno upirali. Na obeh straneh so padali vojaki, na strani pravice in na strani nalija.

Tomaž se je zanimal za prvi dan boja za Beograd, ker je prispel tja šele drugega dne. Povedali so mu, da so naši napadali s tristoimi topovi in minometi in 24 gardnimi minometi, ki so jih imenovali »katjuše«. Te so toliko neusmiljeno po sovražniku.

Naslednjega dne so streljali naši in rdečearmejci iz 630 topov in minometov. Osvobodili so že velik del Beograda. Nemci so držali v rokah še severozahodni del mesta z obrambnim vozilom v okolišju Terazij, na Kalemegdanu in v skupini upravnih poslopij, od koder so štitali železniško postajo in savske mostove.

75. korpus je že osvobodil Smederevo in poslal okrepitev proti Beogradu. Po Tomaževem prihodu so stisnile naše in sovjetske enote Nemce na opek pas ob Savi in se tolkli z njimi do jutra 20. oktobra. Zadnja sovražna obramba je tedaj padla. Beograd so osvobodili.

Na Banjici, blizu nedavnega nemškega koncentracijskega taborišča, kjer so Nemci pobili nad 80.000 domoljubov — je poslušal Tomaž Titove besede, ki jih je namenil zbranim četam osvoboditeljcam Beograda. Povedal je, da je prišel velik dan ko so osvobodili Beograd. Mnogi so že položili svoja življenja za temelje države da bi bila svobodna in taka, kakršno ljud-

stvo želi. Za vsako padlo puško je prišlo deset novih rok. Zato so zmagovali dalje in dalje. Zato so osvobodili Beograd. Slava borcem, padlim za osvoboditev Jugoslavije, za osvoboditev Beograda!

Tomaž se je naselil z drugimi člani Vrhovnega štaba v Beogradu, takoj po njegovi osvoboditvi. Mesto je slavilo svobodo po treh letih pod okupatorjem.

V štabu so tekli dnevi dalje ob neprestanem delu. Enote NOV je usmerjal na sever v Vojvodino, da osvobodijo Srem, Banat in Bačko in nato prodirajo z Rdečo armado na Madžarsko.

Depeše so vsak dan deževale z bojnih položajev po Jugoslaviji. Tomaž jih je prebiral in se tako seznanjal z uspehi NOV in položajem okupatorja. Iz Makedonije je prišlo sporočilo Glavnega štaba, da so se 13. oktobra sporazumeli s štabom bolgarske osvobodilne fronte, da bodo jugoslovanske in bolgarske enote sodelovale v vzhodni Makedoniji po sporazumu, sklenjenem v Craiovi. Zato je bolgarska 1. armada z makedonsko kumanovsko divizijo pritisnila na nemško 11. divizijo.

Tomaž je sodeloval na štabnih razgovorih, ko so 3. novembra odredili GS Makedonije naj zasede južoslovansko grško

mejo in naj ne dovoli, da bi brez njegove odobritve prihajale čez mejo kakršnekoli enote.

Zivo se je zanimal za depeše, ki so prihajale iz GS Slovenije. Povedale so veliko novega. Enote IX. korpusa so uničile 20. oktobra nemško oporišče Poljane v Poljanski dolini. V Savinjski dolini so razirili že septembra svobodno ozemlje. Nemci pa so pričeli 21. oktobra prodirati s približno 2000 vojaki iz Kamnika proti Gornjemu gradu. Kamniško-zasavski odred je napadal Kamnik in Smartno v Tuhinju. Nemci so se prebili do Drete in do Solčave. Naslednjega dne, 24. oktobra, so naše enote vrgle sovražnika nazaj proti Kamniku. Nemci so prenehali nato z napadi na osvobojeno ozemlje v gornji Savinjski dolini.

Na Pohorju so Nemci sredi oktobra obnovili stare postojanke z lovskimi polkom Trek.

2. 11. 1944, trinajst dni po osvoboditvi Beograda, sta sklenila predsednik NKOJ Tito in predstavnik kraljevske vlade v Beogradu Šubašič, sporazum o svobodni odločitvi ljudstva po koncu vojne o obliki vladavine. Do tedaj se kralj ne sme vrniti v domovino. Njegove funkcije bodo med tem opravljali namestniki, ki jih bo s soglasjem predsednika NKOJ imenoval kralj. Ti bodo sestavili enotno jugoslovansko vlado.

Tomaž se je v Beogradu sešel z znanci iz Slovenije, ki so tam živeli v izgnanstvu. Po mnogih letih je srečal Andreja Debenaka iz Cirkovcev na Dravskem polju, znanca iz let ilegalnega dela v Komunistični partiji v Ptuj. Andrej je bil med vojno učitelj v Gorišnici na Ptujskem polju, izobražen in predan ideji komunizma. Okupator ga je poslal v izgnanstvo v Srbijo, kjer je pridružil osvobodilnemu gibanju. Tomaž ga je zelo cenil. Priljublil se mu je tudi njegov prijeten, vever značaj. V njem je čutil draga prijatelja, zato je bil vesel, da sta se našla. Pogovorila sta se o vlogi izseljencev in osvobodilnem gibanju. Tomaž se je zavezal za ustanovitev Slovenske brigade, ki bi združila mlade slovenske izseljence. Z našimi enotami bi osvobajala slovensko ozemlje, ko bi se vzhodna fronta pomaknila na domačo zemljo.

V glavni štab Slovenije
7. novembra 1944 je sprejel Vrhovni štab NOV in POJ depešo GS Slovenije, ki je Tomaž za pretresla. Naznanila je smrt komandanta Glavnega štaba Slovenije, Tomaževega prijatelja Franca Rozmana-Staneta. Naznanila je še, da se mora on generalmajor Dušan Kveder-Tomaž, vrniti v Slovenijo.

V R
(Dalje prihodnjik)

VZGOJNA VPRAŠANJA

ALI ZNAMO GLEDATI
FILM?

(Nadaljevanje in konec)

Da film na marsikoga kvarno vpliva, je splošno znano. Nekatere mladenke, pa tudi mladeniči najdejo med filmskimi igralci svojega vzornika, katerega želijo kopirati po vsej sili. Ko je bila B. B. še na višku svoje slave, kolikor njenih kopij s skušanimi lasmi in našobljajimi usteci je tekelo naokrog po vsem svetu, pa tudi pri nas! Brezplodno sanjarjenje in kopiranje zunanosti kakke zvezde še ni tako kvarno, hujše so kopije kakih gangsterskih podvigo in nazorov!

Nujno bi bilo, da bi že otroke filmsko vzgajali. Večkrat je videti mlade mamice, ki vlecijo s seboj v kino majhne otroke, najbrž iz preprostega razloga, ker bi pač radi šle v kino in otročička nimajo komu prepustiti. Kdaj pa je otrok sploh zmogel gledati film? Predšolski otrok sploh ne! Pa bo kdo prekel, da je njegov otrok tako pameten, da pač že lahko gleda film, ker vse razume. Toda temu ni tako — videz večkrat varaj! Za predšolskega otroka je gledanje filmov prevelik duševni in fizični napor. Če ste prej občudovali otrokovo bistrost, se boste čez čas lahko čudili njegovi živčnosti in ne boste vedeli od kod izvira!

Ce bi v obvezni šoli že v prvem razredu uvedli filmsko vzgojo in jo sistematsko razvijali do konca obveznega šolanja, bi gotovo imeli boljše vzgojene filmsko občinstvo, kot ga imamo sedaj. Zal pa na obveznih šolah filmske vzgoje ni v predmetniku in je torej le stvar navdušenih posameznikov (ki pa jih skoraj ni). Filmska vzgoja zahteva mnogo izobrazbe, poznavanje umetnosti in ogromno učiteljevega časa, da o denarju niti ne govorimo! Kako drugače lahko gledajo pri nas film na primer tisti dijaki srednjih šol, ki pred pričetkom filma pri organizirani šolski predstavi slišijo strokovno pripravljeno profesorjevo razlago, ki je za določeni film oziroma njegovo vrednotenje nujno potrebna! Filmi so namreč namenjeni zabavi, razmišljanju, pouku ali pa služijo tudi kot opomin ali svarilo (na primer vojni filmi).

Pravilno vrednotenje filma pa ni odvisno samo od izobrazbe,

temveč tudi od socialne stopnje, od izkušenj in starosti. Če prisluhneš ljudem, ki odhajajo iz kina, kako različne, celo nasprotujoče si izjave slišiš! Kako kritizirajo film odrasli in kako otroci — kot da niso gledali istega filma! Drugače so ga do jeli izobraženci in drugače tisti, ki imajo pomanjkljivo izobrazbo ali pa je imajo prav malo. Torej prejšnje trditve vsekakor držijo, ali ne?

Vsak film ima vsebino, idejo in tendenco, prav vsak nam hoče nekaj povedati. Kdor tako gleda film, ga gleda pravilno in bo tudi odšel iz kina z nekimi določeniimi vtisi. Kdor pa gleda na platnu samo zaporedje pisanih slik, zasleduje samo situacijsko komiko, se ob tragičnih prizorih glasno krohota, ob ljubezenskih mlaska, cmoka in netosano, surovo komentira, tak človek nima pojma, kaj je film in tudi ne ve, kaj je dolžan vsem, ki so film ustvarjali, ko

stopi v kino dvorano. Najdemo pa povsod take duševne reveže, ki gredo v kino samo zato, da bi tam delali nemir in se v temi junačili. Njihovo početje bi lahko imenovali grob in surov napad na duševnost. Duševni nivo takih ljudi je res silno nizek. Izobrazba pomanjkljiva, o srčni kulturi ne vedo nič, ker lahko gledajo še tako dober film, pa po predstavi ne bi znali odgovoriti na ti dve vprašanji: Kako si sprejemal predstavo? Kakšni vtisi so ostali v tebi? Ogorčeno bi mu lahko zastavili še tretje vprašanje: Čemu sploh hodiš v kino?

Kino je kulturna ustanova, vsak dober film je umetnost, umetnost pa je treba razumeti in vrednotiti. Pravi obiskovalec kina bo torej vedno znal skladno vrednotiti umetnost — kaj pa oni drugi, ki se ne zna v kina niti dostojno vesti? Med njimi bo vedno neznanca praznina, globok prepad nerazumevanja!

A. G.

Oj, planine,
planine...

Aktivno planinsko društvo Ptuj vključuje v svoje vrste običajno vseh slojev in vseh starosti. V letošnjem letu je uvedlo nove načine potovanja za ljubitelje narave in planin. Člani potujejo z avtobusom do določene izhodiščne točke, od tam pa pod strokovnim vodstvom na različne vrhove. Na svojih pohodih se ustavljajo ob naravnih lepota in posebnostih, ob zgodovinskih krajih, ob kulturnih spomenikih.

V nepozabnem spominu bo članom ostal izlet na Golico. Avtobus je potegnil 45 planincev obeh spolov in vseh starosti do Planice pod Golico. Mimo dišečih planjav narcis jih je pot vodila na vrh. Sončni dan jim je z vrha razgrnil prečudovit svet Julijcev in Gorenjske, na severni strani pa se je razgalila v vsej lepoti Koroska z Vrbskim, Osojskim in Baškim jezerom. Ob obisku Begunj se vstajajo pred duševnimi očmi vse grozote, ki jih je povzročal fašistični okupator našim ljudem: celice, katerih stene so popisali naši ljudje, borci za svobodo in novo družbo, pokopališče talcev, spomenik talcev, tih dolina Draga in razvaline gradu Kamen... S solzami v

očeh so planinci zapuščali kraje žalosti, od nekje je tih prihajala pesem: »Tam, kjer murke cveto... v tih Dragi...« Do Bleda beseda ni oživela. Sele lepota tega našega naravnega biserja je vrnila planince v sedanjost. Na Brniku je pristajalo veliko potniško letalo: spet doživljamo!

Na dan borca so se podali najaktivnejši planinci na Donačičovo goro. Petnajst jih je bilo. Pregledali so markirano pot, ki vodi iz Stoperc na vrh, na vrhu pa so pregledali inventar, ki je v vpisni skrinjici. Kres in vesela pesem iz zaključila »vzpon«.

V zelo živem spominu je še nedavni množični izlet na Kamniško sedlo. Avtobus je udeležence potpeljal k Logarski dolini do slapa Rinke. Počitek na Okrešljju in za nekaterih tudi konec vzpona. Za druge pa izhodišče za organiziran vzpon na Kamniško sedlo. Dan je bil določil s soncem in ves pretek in za lepoto in z veseljem. »Lepe je med planinci, se lahko vpišem v planinsko društvo?« je vprašala starejša tovarišica. »Vsakdo se lahko vpiše in vsakdo je dobrodošel!« je odgovoril Simon Petrovič, ki je odlično pripravil in vodil izlet. Avtobus je planince popeljal še v Gornji grad, kjer so si udeleženci ogledali znamenito baročno cerkev ob razlagi vodje izleta. Kaj pripravljata Planinsko društvo Ptuj še za to leto? Se mnogo.

V sklopu občinskega praznika bo Planinsko društvo priredilo razstavo planinske literature in fotografij. Razstava bo v sejni dvorani na magistratu v dnevi od 7. do 9. avgusta in bo odprta vsak dan dopoldne in popoldne.

Sredi meseca avgusta bo organiziran množični izlet na Gorenjske med Julijce z vzponom na Triglav.

Ob koncu avgusta se bodo mladi planinci iz Ptuja srečali s pomurskimi planinci v Murski Soboti ob priliki odprtja pomurske planinske poti.

Planinsko društvo pa želi posebno popostriti delo mladinskega odseka, ga še bolj aktivirati in bo v ta namen poslalo dva mladince na mladinski vodniški tečaj v Vrata.

Agilnemu Planinskemu društvu Ptuj in njegovim članom želimo da bi jim obiskovanje planin in narave kar najbolje služilo pri kulturnem razvedrilu in nabiranju zdravja ter novih sil za vsakdanje delo!

GOSPODINJE POISKUSITE

Jabolčni cmoki

Cetr litra mleka, 1 jajce, 50 do 60 dkg moke, 1 kg olupljenih in na koščke zrezanih jabolk, 5 dkg maščobe, 5 dkg drobtin, sladkor za posipanje.

Iz moke, mleka in jajca pripravimo gladko testo in vanj umetemo pripravljena jabolka iz zmesi naredimo bolj drobne cmoke in jih skuhamo v slani vodi. Dobro odcejene zabelimo s prepraženimi drobtinami in jih potresemo s sladkorjem.

NAROČAJTE
TEDNIKMILIJONI OBLJUDENIH
SVETOV

Sir Bernard Lovell je svetovno znan in spada med največje astronome na svetu. Za svoje znanstvene zasluge je postal baronet, leta 1961 je dobil odlikovanje Gugenheim International Astronautics Award, je član štirih mednarodnih akademij in direktor zvezdarne v Jodrell Banku, ki je med najznamenitejšimi zvezdarnami na svetu. Znana je posebno po svojih radioteleskopih in zaradi dolgoletnih intenzivnih raziskovanj vesolja.

Sir Lovell je priletel gospod, ima redke, skoraj bele lase in značilen roza obraz. Sprejel me je v svoji hiši v salonu in, zlekujen v naslanjaču, je rad odgovarjal na moja vprašanja. Slo je za vprašanje, za katero se zadnje čase živo zanima vsa moderna znanost: ali je življenje tudi na drugih svetovih?

Kaj mislite, profesor Lovell, so mar še kje v vesolju živa bitja? Na mnogih planetih v vesolju prav gotovo žive razne vrste živih bitij. Nekateri so na razvojni poti le desetisočletje, druge pa so morda celo že na milijone let pred nami.

Naj to pomeni, da smo prav mi v vesolju najbolj zaostali? Ne. Na nekaterih svetovih žive verjetno bitja, ki so komaj dosegla raven opcijskih vrst, iz katerih se počasi razvil človek. Druga pa, ki so že na naši ali celo višji razvojni stopnji; izginjajo morda s svojimi svetovi v nuklearnih katastrofah.

Občinstvo ni vajeno slišati takih izjav od slavnih učenjakov, kakor ste vi. Kakšnega mnenja pa so v tem pogledu drugi znanstveniki? V zadnjem času je čedalje več uglednih znanstvenikov, ki mislijo tako kakor jaz. Tudi ti menijo, da živijo v vesolju na svetovih, ki so na razvojni poti za nami ali pred nami, živa bitja, ki so ali bolj ali manj napredna od nas.

Kakšni znanstveni dokazi pa so za take trditve? Upam, da bom lahko že čez mesec dni, najkasneje pa v enem letu objavil rezultate svojih znanstvenih izsledkov s katerimi bom brez slehernega dvoma dokazal, da moja trditev drži.

Na podlagi katerih dognanj pa kušate dokazati, da žive bitja tudi na drugih svetovih? Kakor mnogi drugi znanstveniki menim tudi jaz, da je nastal naš planetni sistem z Zemljo, Marsom, Venero, Luno in drugimi iz kombinacije prahu in plina, ki sta obdajala sonce. Vemo tudi da sta temeljni prvini, ki omogočata življenje, vodik in ogljik. V našem primeru sta bila osnovno gradivo, ki je omogočilo nastanek primitivnih živih bitij v prvi dobi našega planeta.

Tako najprimitivnejše življenje je po naprednejšem življenju že vnetno v laboratorijih. Pri naših astronomskih opazovanjih pa smo dognali da je samo v rimski cesti vsaj tisoč milijonov planetnih sestavov podobnih našemu, ki krožijo okrog svojih sonc. Mar je prisotnost vodika in ogljika že dokaz za življenje na kakem planetu? Seveda je mogoče, da strupeni plini, previsoke ali prenizke temperature onemogočijo razvoj življenja. Če pa so samo na enem odstotku planetov pogoji za življenje s primernim podnebjem, potem je možnost, da je na desetih milijonih svetovih življenje. In to samo v Rimski cesti? Seveda. Če računamo, da je takih planetnih sestavov v vesolju zunaj Rimske ceste samo 5000, že dobimo 50 tisoč milijonov svetov, na katerih je življenje mogoče. V vsem vesolju pa ni samo 5000, pač pa na milijarde in celo na trilijone planetnih sistemov.

So odkrili kdaj na meteorjih kaj takega, kar bi pričalo o možnosti življenja na drugih svetovih?

Raziskave nekaterih meteorjev so v resnici pokazale, da so oblike organskega razvoja mogoče tudi drugod in ne samo na naši Zemlji. To nam za zdaj zadostuje. Življenje na drugih planetih je torej mogoče. Kako dolga doba je za tak razvoj potrebna, nas za zdaj ne zanima.

Odkod pa prihajajo meteorji? Kdo pa to ve? Ti nam pričajo samo, da je mogoče življenje tudi na drugih svetovih, ne povedo pa, ne kakšno je to življenje niti ne, kje je. Še tega nam ne odkrivajo, kakšen mehanizem je mogoč spremaniti mrtvo prvino v živo jedro, da se je potem lahko razvijalo dalje do najbolj zamotanih oblik življenja.

V kakšnem odnosu je čas z življenjem? Po običajni teoriji je Zemlja stara 4500 milijonov let. Geologi pa trdijo, da je minilo že dva tisoč milijonov let, odkar so se pojavile na Zemlji prve oblike življenja. Mi pa vemo, da je na desetisočletje planetov, ki jih opazujemo na stotine milijonov let starejših od naše Zemlje. Nekateri planeti so tudi mlajši, drugi pa prav mladi, celo vsako minuto se porajajo novi svetovi. Popolnoma sem prepričan, da se na nekaterih najstarejših planetih razvijajo oblike življenja. Ne vidim prav nobenega razloga, da bi ta razvoj na določeni razvojni stopnji nenadoma obstal. Nasprotno, vse kaže, da se življenje čedalje bolj razvija in izpopolnjuje.

Mar niso možni taki usodni zamanji posegi? Vzemimo, da bi na planetu, ki je podoben našemu, začelo sonce izgubljati svojo moč. Brž ko bi pomenilo to za zelo razvita bitja resen problem, bi si že znala ta sama pomagati.

Mar bi si pomagala s svojo znanostjo? Samo poglejte, kakšen razvoj je dosegla znanost pri nas v eni sami generaciji! Predstavljajte si zdaj, kakšno duševno raven so morala doseči šele na najstarejših plane-

tu, ki krožijo okrog svojih sonc. Mar je prisotnost vodika in ogljika že dokaz za življenje na kakem planetu?

Seveda je mogoče, da strupeni plini, previsoke ali prenizke temperature onemogočijo razvoj življenja. Če pa so samo na enem odstotku planetov pogoji za življenje s primernim podnebjem, potem je možnost, da je na desetih milijonih svetovih življenje. In to samo v Rimski cesti? Seveda. Če računamo, da je takih planetnih sestavov v vesolju zunaj Rimske ceste samo 5000, že dobimo 50 tisoč milijonov svetov, na katerih je življenje mogoče. V vsem vesolju pa ni samo 5000, pač pa na milijarde in celo na trilijone planetnih sistemov.

So odkrili kdaj na meteorjih kaj takega, kar bi pričalo o možnosti življenja na drugih svetovih?

Raziskave nekaterih meteorjev so v resnici pokazale, da so oblike organskega razvoja mogoče tudi drugod in ne samo na naši Zemlji. To nam za zdaj zadostuje. Življenje na drugih planetih je torej mogoče. Kako dolga doba je za tak razvoj potrebna, nas za zdaj ne zanima.

Odkod pa prihajajo meteorji? Kdo pa to ve? Ti nam pričajo samo, da je mogoče življenje tudi na drugih svetovih, ne povedo pa, ne kakšno je to življenje niti ne, kje je. Še tega nam ne odkrivajo, kakšen mehanizem je mogoč spremaniti mrtvo prvino v živo jedro, da se je potem lahko razvijalo dalje do najbolj zamotanih oblik življenja.

V kakšnem odnosu je čas z življenjem?

Po običajni teoriji je Zemlja stara 4500 milijonov let. Geologi pa trdijo, da je minilo že dva tisoč milijonov let, odkar so se pojavile na Zemlji prve oblike življenja. Mi pa vemo, da je na desetisočletje planetov, ki jih opazujemo na stotine milijonov let starejših od naše Zemlje. Nekateri planeti so tudi mlajši, drugi pa prav mladi, celo vsako minuto se porajajo novi svetovi. Popolnoma sem prepričan, da se na nekaterih najstarejših planetih razvijajo oblike življenja. Ne vidim prav nobenega razloga, da bi ta razvoj na določeni razvojni stopnji nenadoma obstal. Nasprotno, vse kaže, da se življenje čedalje bolj razvija in izpopolnjuje.

Mar niso možni taki usodni zamanji posegi?

Vzemimo, da bi na planetu, ki je podoben našemu, začelo sonce izgubljati svojo moč. Brž ko bi pomenilo to za zelo razvita bitja resen problem, bi si že znala ta sama pomagati.

Mar bi si pomagala s svojo znanostjo?

Samo poglejte, kakšen razvoj je dosegla znanost pri nas v eni sami generaciji! Predstavljajte si zdaj, kakšno duševno raven so morala doseči šele na najstarejših plane-

tu, ki krožijo okrog svojih sonc. Mar je prisotnost vodika in ogljika že dokaz za življenje na kakem planetu? Seveda je mogoče, da strupeni plini, previsoke ali prenizke temperature onemogočijo razvoj življenja. Če pa so samo na enem odstotku planetov pogoji za življenje s primernim podnebjem, potem je možnost, da je na desetih milijonih svetovih življenje. In to samo v Rimski cesti? Seveda. Če računamo, da je takih planetnih sestavov v vesolju zunaj Rimske ceste samo 5000, že dobimo 50 tisoč milijonov svetov, na katerih je življenje mogoče. V vsem vesolju pa ni samo 5000, pač pa na milijarde in celo na trilijone planetnih sistemov.

So odkrili kdaj na meteorjih kaj takega, kar bi pričalo o možnosti življenja na drugih svetovih?

Raziskave nekaterih meteorjev so v resnici pokazale, da so oblike organskega razvoja mogoče tudi drugod in ne samo na naši Zemlji. To nam za zdaj zadostuje. Življenje na drugih planetih je torej mogoče. Kako dolga doba je za tak razvoj potrebna, nas za zdaj ne zanima.

Odkod pa prihajajo meteorji? Kdo pa to ve? Ti nam pričajo samo, da je mogoče življenje tudi na drugih svetovih, ne povedo pa, ne kakšno je to življenje niti ne, kje je. Še tega nam ne odkrivajo, kakšen mehanizem je mogoč spremaniti mrtvo prvino v živo jedro, da se je potem lahko razvijalo dalje do najbolj zamotanih oblik življenja.

V kakšnem odnosu je čas z življenjem?

Po običajni teoriji je Zemlja stara 4500 milijonov let. Geologi pa trdijo, da je minilo že dva tisoč milijonov let, odkar so se pojavile na Zemlji prve oblike življenja. Mi pa vemo, da je na desetisočletje planetov, ki jih opazujemo na stotine milijonov let starejših od naše Zemlje. Nekateri planeti so tudi mlajši, drugi pa prav mladi, celo vsako minuto se porajajo novi svetovi. Popolnoma sem prepričan, da se na nekaterih najstarejših planetih razvijajo oblike življenja. Ne vidim prav nobenega razloga, da bi ta razvoj na določeni razvojni stopnji nenadoma obstal. Nasprotno, vse kaže, da se življenje čedalje bolj razvija in izpopolnjuje.

Mar niso možni taki usodni zamanji posegi?

Vzemimo, da bi na planetu, ki je podoben našemu, začelo sonce izgubljati svojo moč. Brž ko bi pomenilo to za zelo razvita bitja resen problem, bi si že znala ta sama pomagati.

Mar bi si pomagala s svojo znanostjo?

Samo poglejte, kakšen razvoj je dosegla znanost pri nas v eni sami generaciji! Predstavljajte si zdaj, kakšno duševno raven so morala doseči šele na najstarejših plane-

tu, ki krožijo okrog svojih sonc. Mar je prisotnost vodika in ogljika že dokaz za življenje na kakem planetu? Seveda je mogoče, da strupeni plini, previsoke ali prenizke temperature onemogočijo razvoj življenja. Če pa so samo na enem odstotku planetov pogoji za življenje s primernim podnebjem, potem je možnost, da je na desetih milijonih svetovih življenje. In to samo v Rimski cesti? Seveda. Če računamo, da je takih planetnih sestavov v vesolju zunaj Rimske ceste samo 5000, že dobimo 50 tisoč milijonov svetov, na katerih je življenje mogoče. V vsem vesolju pa ni samo 5000, pač pa na milijarde in celo na trilijone planetnih sistemov.

So odkrili kdaj na meteorjih kaj takega, kar bi pričalo o možnosti življenja na drugih svetovih?

Raziskave nekaterih meteorjev so v resnici pokazale, da so oblike organskega razvoja mogoče tudi drugod in ne samo na naši Zemlji. To nam za zdaj zadostuje. Življenje na drugih planetih je torej mogoče. Kako dolga doba je za tak razvoj potrebna, nas za zdaj ne zanima.

Odkod pa prihajajo meteorji? Kdo pa to ve? Ti nam pričajo samo, da je mogoče življenje tudi na drugih svetovih, ne povedo pa, ne kakšno je to življenje niti ne, kje je. Še tega nam ne odkrivajo, kakšen mehanizem je mogoč spremaniti mrtvo prvino v živo jedro, da se je potem lahko razvijalo dalje do najbolj zamotanih oblik življenja.

V kakšnem odnosu je čas z življenjem?

Po običajni teoriji je Zemlja stara 4500 milijonov let. Geologi pa trdijo, da je minilo že dva tisoč milijonov let, odkar so se pojavile na Zemlji prve oblike življenja. Mi pa vemo, da je na desetisočletje planetov, ki jih opazujemo na stotine milijonov let starejših od naše Zemlje. Nekateri planeti so tudi mlajši, drugi pa prav mladi, celo vsako minuto se porajajo novi svetovi. Popolnoma sem prepričan, da se na nekaterih najstarejših planetih razvijajo oblike življenja. Ne vidim prav nobenega razloga, da bi ta razvoj na določeni razvojni stopnji nenadoma obstal. Nasprotno, vse kaže, da se življenje čedalje bolj razvija in izpopolnjuje.

Mar niso možni taki usodni zamanji posegi?

Vzemimo, da bi na planetu, ki je podoben našemu, začelo sonce izgubljati svojo moč. Brž ko bi pomenilo to za zelo razvita bitja resen problem, bi si že znala ta sama pomagati.

Mar bi si pomagala s svojo znanostjo?

Samo poglejte, kakšen razvoj je dosegla znanost pri nas v eni sami generaciji! Predstavljajte si zdaj, kakšno duševno raven so morala doseči šele na najstarejših plane-

tu, ki krožijo okrog svojih sonc. Mar je prisotnost vodika in ogljika že dokaz za življenje na kakem planetu? Seveda je mogoče, da strupeni plini, previsoke ali prenizke temperature onemogočijo razvoj življenja. Če pa so samo na enem odstotku planetov pogoji za življenje s primernim podnebjem, potem je možnost, da je na desetih milijonih svetovih življenje. In to samo v Rimski cesti? Seveda. Če računamo, da je takih planetnih sestavov v vesolju zunaj Rimske ceste samo 5000, že dobimo 50 tisoč milijonov svetov, na katerih je življenje mogoče. V vsem vesolju pa ni samo 5000, pač pa na milijarde in celo na trilijone planetnih sistemov.

So odkrili kdaj na meteorjih kaj takega, kar bi pričalo o možnosti življenja na drugih svetovih?

Raziskave nekaterih meteorjev so v resnici pokazale, da so oblike organskega razvoja mogoče tudi drugod in ne samo na naši Zemlji. To nam za zdaj zadostuje. Življenje na drugih planetih je torej mogoče. Kako dolga doba je za tak razvoj potrebna, nas za zdaj ne zanima.

Odkod pa prihajajo meteorji? Kdo pa to ve? Ti nam pričajo samo, da je mogoče življenje tudi na drugih svetovih, ne povedo pa, ne kakšno je to življenje niti ne, kje je. Še tega nam ne odkrivajo, kakšen mehanizem je mogoč spremaniti mrtvo prvino v živo jedro, da se je potem lahko razvijalo dalje do najbolj zamotanih oblik življenja.

V kakšnem odnosu je čas z življenjem?

Po običajni teoriji je Zemlja stara 4500 milijonov let. Geologi pa trdijo, da je minilo že dva tisoč milijonov let, odkar so se pojavile na Zemlji prve oblike življenja. Mi pa vemo, da je na desetisočletje planetov, ki jih opazujemo na stotine milijonov let starejših od naše Zemlje. Nekateri planeti so tudi mlajši, drugi pa prav mladi, celo vsako minuto se porajajo novi svetovi. Popolnoma sem prepričan, da se na nekaterih najstarejših planetih razvijajo oblike življenja. Ne vidim prav nobenega razloga, da bi ta razvoj na določeni razvojni stopnji nenadoma obstal. Nasprotno, vse kaže, da se življenje čedalje bolj razvija in izpopolnjuje.

KOTIČEK ZA KMETOVALCE IN VRTIČKARJE

Strniščni posevki

Ker še žetev ni končana, vsa strnišča pa še ne preorana in ne posejana s strniščnimi posevki, ponovno opozarjamo na posledice, o katerih smo pisali v prejšnji številki, in ki nastopijo, če strnišča takoj ne preoramo in ne posejemo, ali posadimo z drugo rastlino.

Priporočamo naslednje strniščne posevke:

PITNIK (koruza za klapo)

Gosto sejano koruzo za klapo imenujemo pitnik. Medvrstna razdalja pri setvi naj bo 30 do 70 cm. Za en hektar potrebuje mo 100 do 130 kg semena. Ko zraste posevek za ped visoko, ga pobranamo. Pitnik pričemo kositi za klapo najkasneje v dobi, ko se pokažejo metlice.

Ce bomo pridelek silirali, se jemo na večjo medvrstno razdaljo 40 do 60 cm, ali še boljše v travkasti setvi 30 in 60 cm. Posevek okopljemo. Kosimo čim bolj pozno, vendar pred nastopom slane. Čim bolj pozno sejemo, tem zgodnejša naj bo sorta.

SONČNICA

Sončnico sejemo le tam, kjer pitnik ni več uspešen, to je v hladnejših krajih s krajšimi rastno dobo in na zelo slabih in plitvih zemljah. Belo zrnate sorte so kasnejše, toda rodovitnejše kot črnozrnate. Sejemo enako kakor pitnik. Seme naj bo posejano nekoliko plitveje, 3 do 4 cm. Takoj po vzkalitvi posevek pobranamo z lahko brano. Za en hektar potrebuje mo 25 do 30 kg semena. Pridelek pokosimo in siliramo ob nastopu prve slane.

KRMNI OHROVT

Na žitnem strnišču da sejani, predvsem pa presajeni krmni ohrovt velik pridelek dobre krme. Sejati moramo čimprej. Sejemo na razdaljo 40 cm. Na hektar porabimo od 4 do 5 kg semena. Posevek okopljemo. Kosimo čim bolj pozno jeseni. Noveembra ali celo decembra.

Ce krmni ohrovt presajamo, velja isto kakor za krmni

ohrovt v glavnem posevku, le razdalje naj bodo nekoliko manjše (40 do 45 cm krat 25 do 30 cm).

Pomemben je zlasti zato, ker pridemo z njim zadnjo zeleno krmo v letu. Lahko ga krmimo z njive še v novembu in celo v decembru. Tvori prehod s pašne na zimsko krmiljenje. Je zelo redilen. Cenimo ga zlasti za mlečno živino. Zapušča zemljo v ugodnem stanju.

PESA IN KAVLA

Zlasti presajena kavla da na strnišču zelo velike prideleke škrobnih enot. Presajena pesa je manj rodovitna, vendar trpežna. Presajamo le krmno pesa, predvsem izdatne sorte (npr. ekendortsko), kajti pol sladkorna in sladkorna pesa po presajanju slabo uspeva.

Na strnišču presajamo pesa in kavlo bolj na gosto kakor spomladi, to je 40 do 45 cm vrsto od vrste, v vrsti pa okoli 20 do 25 cm. Sicer pa je agrotehnik enaka kakor pri spomladanski setvi oziroma saditvi. Na hektar posejemo 12 do 16 kg semena v ožje vrste 35 do 40 cm. Posevek ne prereditimo, temveč le okopljemo. Ob spravilu moramo posebno paziti na listje, da se ne zamaže, ker je listje beljakovin bogata krma.

REPA

Repa je na svežih, humoznih in rahlih zemljah v vlažnem podnebju precej zanesljiva in rodovitna rastlina. Njena slaba stran je v slabi hranilnosti ko rena in v slabi trpežnosti.

Proti koncu julija posejemo 1,5 do 2,5 kg na hektar semena ki ga razredčimo z nitramonka lom, na razdaljo okoli 40 cm. Setev mora biti zelo plitva, od 0,5 do 1,5 cm. Zemljo moramo skrbno in dobro pripraviti. Po potrebi valjamo, ker repa ne prenese globoko prerahljane zemlje. Po vzkalitvi prereditimo posevek na razdaljo okoli 20 do 25 cm.

Krmimo tudi z listjem, ker je mnogo bolj hranljivo kakor lo reni.

Kdor hoče biti lep,
mora manj jesti

Takšen nasvet daje ameriški strokovnjak za prehrano Donald G. Kullej, avtor knjige »Hraniti se tako, da boste lepi«.

Po avtorjevem prepričanju postane človek debel samo zaradi tega, ker preveč je. Seveda je nesporno, da obolenje štinitice ali hipofize lahko izzove zamaščenost vendar se je proti tej obliki zamaščenosti mogoče boriti z dieto. Zaradi tega je potrebno, če želimo shujšati, upoštevati naslednje pravilo: vsak dan manj kalorij, kakor jih organizem porabi. Če leži človek z 80 kg teže ves dan na hrbtu in se nič ne giblje, porabi v tem času 1700 kalorij. Če se ukvarja z lažjim delom, porabi dodatnih 800 kalorij. Skupno je treba torej za povprečnega človeka dnevno 2500 kalorij za ohranitev normalne teže. 200 ali 300 nadaljnjih kalorij na dan da dodatek v teži od 1 kg 200 gr do 5 kg 200 gr, medtem ko

ŠPORT

LOVSKI TURIZEM

Zmaga naših lovcev nad avstrijskimi v streljanju i a umetne golobe

Zveza lovskih društev Ptuj si je uredila lepo strelišče na umetne (glinaste) golobe pri Pinčarjevem mlinu ob Studenci. Že od leta 1961, ko so ga postavili, tu tekmujejo večkrat na leto. Enkrat je bilo to celo republiško tekmovanje, letos pa tekmovanje štirih lovskih zvez: Celja, Maribora, Murske Sobote in Ptuja.

Prejšnji teden smo na uredništvo Tednika dobili vabilo, da prisostvujemo novemu tekmovanju. Vabilu smo se radi odzvali. Ptujski lovci so povabili na prijateljsko srečanje avstrijske lovce iz Gammitza.

skih dni s tujimi lovci je bilo lani okoli 500. Tujci so poveli Italijani, ki so zadovoljni z lovom pri nas. Lani jih je bilo okoli 300. Vstop v lovišče zaračunajo 5 dolarjev, odstrel fazana in meso 4 dolarje. Turist plača še spremljevalca, lovskega psa in gonjača. Denar, ki ga prejmejo družine od turistov in domačih lovcev, je last družine. Uporabi ga lahko samo za vzdrževanje lovišča (lovski paznik, zimsko krmiljenje, lovske naprave in nabava žive divjadi za osvežitev krvi.)

Mirko Korošec strelja na glinaste golobe

V sončnem nedeljskem jutru so na strelišču opravljali zadnje priprave za streljanje in poskušali naprave, ki izmetujejo umetne golobe v zrak s hitrostjo okoli 70 kilometrov na uro 80 metrov daleč. V te streljanje lovci z lovskimi puškami. Če je zadetek, se umetni golob razleti.

V tem času so se pripeljali gostje iz Avstrije. Pred streliščem je bila krajša slovesnost, med katero je goste pozdravil Alfonz Mazlu, dolgoletni vodilni delavec v zvezi lovskih društev. Začel jim je, da bi se dobro počutili pri nas in mnogo uspeha v tekmovanju. V spomin jim je poklonil darilo, našo zastavico. Predstavnik gostov se je zahvalil za pozdravne besede. Tudi ta je prinesel domačim lovcem lepo darilo.

Hitro so prešli k »segrevanju«. Prvi lovci so vzeli puške in se postavili v vrsto. Na klic strelca je izmetala naprava iz vrta umetnega goloba in zagrmel je prvi strel. Prvi umetni golob se je razletel. Prišlo se je tekmovanje zares. Prvi strel je od 24 tekmovalcev so pričeli streljati za točke. Vsak strelc je imel 25 možnosti, da z dvema streloma razstreli umetnega goloba. Borba je postala zanimiva že na samem začetku. Točke so nabirali oboji. Prvi četvrtki so sledile druge.

LOVEC MORA BITI DOBER STRELEC

Med tekmovanjem, ki je pritegnilo vse navzoče, smo spregovorili z Alfonzom Mazlujem. O tovrstnem športu je dejal, da je zelo drag. Je tesno povezan z lovstvom. Razvija se ugodno. Oviru so mu zahtevna sredstva. Občinska skupščina Ptuj ima veliko razumevanje. Dala je zemljišče za ureditev strelišča in pokale za tekmovanje. Tudi tokrat je pokal dala občina. Bleščal je v soncu in čakal na zmagovalno ekipo poleg treh manjših za prva tri mesta.

V razgovoru smo se zvedeli, da so ptujski strelci že dosegli lepe rezultate, ki jih lahko primerjamo z rezultati najboljših strelcev v Jugoslaviji. Med najboljšimi strelci na umetne golobe so Otar Zorčič, Rudi Rakuša, Mirko Korošec, Slavko Jerenko, Franc Rakuša, Milan Hlupič, v zadnjem času pa še drugi.

Vsak lovec bi moral biti dober strelc, sicer se divjad samo rani, kar gre v zbugo skupnosti, divjadi pa povzroča hude muke.

NAPREDEK V LOVSTVU

Nadalje je omenil, da je opaziti napredek v lovstvu, predvsem iz podatkov, da narašča stavež divjadi iz leta v leto. Narašča tudi število tujih lovcev - turistov. V preteklem letu so imele lovske družine v ZLD Ptuj od lovskega turizma 24 milijonov deviznih dinarjev dohodka.

ALFONZ MAZLU 70-LETNIK

Medtem ko so se naši in Avstrijci trudili, da bi zadeli čim Družine pridno vlagajo v lovišča fazane in jerebice. V letošnjem letu bodo pomladili tudi divjega zajca z uvozom. Lovčev umetnih golobov v zraku. Je pogovor nanesel se na fazanarijo na Vurbergu, za katero je napravil načrte sam Mazlu in vpeljal njeno delovanje. Opozoril je tudi na 45-letnico obstoja društva. Če bodo le kaka sredstva, bodo obletnico proslavili. S sredstvi, ki so jih zbrali lovci in jih je dala ZLD, so kupili lovski dom.

V razgovoru nam je povedal tudi o svojih lovskih doživljajih, kako je npr. že z desetimi leti streljal na prvega srnjaka, z enajstimi leti pa ga je dobil. V Sloveniji je bil prvi lovski svetnik in 35 let tajnik ptujškega društva. Za svoje zasluge je prejel številna odlikovanja. Letos je obhajal 70-letnico.

REZULTATI

Z zanimanjem smo čakali zadnje strelce, da bi ugotovili rezultat, saj so oboji dobro streljali. Končno so zgrmeli zadnji strel tekmovanja. Še štiri rezultati so pokazali, da so naši zmagali z rezultatom 474 proti 439. Od 24 strelcev so prvi pet mest zasedli: Malcher Fric (A), Rudi Rakuša (J), Alojz Ramzer (A), Otar Zorčič (J), Mirko Korošec (J).

Pred podelitvijo pokalov so napravili še kratko tekmovanje z izbranimi tekmovalci in manjšim številom strelcev za 10 litrov vina. To tekmovanje je bilo brez večje nervoze in je vzbudilo veliko smeha in dobre volje. Takrat so zmagali Avstrijci.

V krajši slovesnosti so podelili pokale ekipnemu zmagovalcu in prvim trem najboljšim strelcem.

Z. R.

Drobne zanimivosti

Chaplinova ura

Charlie Chaplin je doživel nekega dne naslednji zabavni dogodek: ko je zapustil metro, je našel v žepu svojega plašča lepo uro. Odšel je na bližnje policijsko postajo, opisal dogodek in oddal uro. Dan kasneje pa je prejel pismo, ki ga je zelo presenetilo: »Dragi gospod Chaplin! Avtor tega pisma je žepar — profesionalc. Včeraj sem delal v metroju in po prvem plenu sem opazil vas. Ker občudujem vaš talent, prejmite, prosim, od mene to darilo.»

Zamenjava kisik - ogljikov dioksid

Rastlinstvo zemeljske oble jemlje iz ozračja letno okrog 550 milijard ton ogljikovega dioksida in vrača v atmosfero okrog 400 milijard ton kisika.

Končan I. turnir v malem nogometu

V nedeljo zvečer se je končalo tekmovanje v malem nogometu, ki ga je organiziral KPS od 18. do 23. tega meseca.

Rezultati:
Skupina A
»Orfeji« — Kidričevo 7:1
»Orfeji« — JLA II 3:2
»Orfeji« — Breg 3:1
Kidričevo — JLA II 2:4
Kidričevo — Breg 3:0
JLA II — Breg 6:0

Skupina B
»Student« — JLA I 2:1
»Student« — Hajdina 3:0
»Student« — Ljutomerska 1:2
JLA I — Hajdina 5:1
JLA I — Ljutomerska 5:1
Hajdina — Ljutomerska 3:3

V soboto zvečer, po zadnji polfinalni tekmi, so bile sestavljene končne lestvice in s tem sta bila znana finalista in pa moštvi, ki sta se potegovali za 3. in 4. mesto.

Skupina A
1. »Orfeji« 3 3 0 0 13: 4 6 tč.
2. JLA II 3 2 0 1 12: 5 4 tč.
3. Kidričevo 3 1 0 2 6:11 2 tč.
4. Breg 3 0 0 3 1:12 0 tč.

Skupina B
1. JLA I 3 2 0 1 11: 4 4 tč.
2. »Student« 3 2 0 1 6: 3 4 tč.
3. Ljutomerska 3 1 1 1 6: 9 3 tč.
4. Hajdina 3 0 1 2 4: 1 1 tč.

V nedeljo zvečer sta se pred finalno tekmo pomerili ekipi »Studenta« in JLA II za 3. in 4. mesto. V regularnem času ni prišlo do odločitve. Po sedemmetrovkah pa je zmagala ekipa JLA II z rezultatom 7:6 in tako osvojila 3. mesto, medtem ko je ekipa »Studenta« osvojila 4. mesto, vendar bi se ta ekipa z boljšim vratarjem lahko potegovala celo za prvo mesto.

Ob 20. uri je bila na sporedu finalna tekma med JLA I in »Orfeji«.

Začetek je obetal borbeno igro, vendar je ekipa »Orfejev«, predvsem zaradi nekaterih posameznikov, popustila. Končni rezultat je bil 10:1 v korist JLA I.

S tem je ekipa JLA I osvojila prvo mesto. Tako je po finalni tekmi je prešla iz rok predsednika KPS prehodni pokal za leto 1967, ostale 3 ekipe pa častne diplome.

Na splošno je bil I. turnir v malem nogometu, ki bi naj postal tradicionalen, na precej višji ravni.

Nenavadna podobnost

Priletna Teksačanka je po moški smrti obiskala vnuko v New Yorku. Na večerji je prvič v življenju poskusila whisky. Glej, to pa je zanimivo, ta okus me spominja na zdravilo, ki ga je jemal mož vsak dan pred kosilom.

Osebna kronika

ROŠTVA

Ivana Bezjak, Središče 22 — Črtomira; Herta Krajnc, Vintarovi 45 — Brigito; Kristina Planinc, Jelovica 10 — Gorazda; Terezija Šmigoc, Stojnel 35 — Danico; Fanica Mohorko, Rodni vrh 27 — Karmen; Marija Herge, Trnovski vrh 4 — Marijo; Elizabeta Kolednik, Trg svobode 2 — Tamara; Marija Lah, Ormož, Ptujška cesta 23 — Ivana; Darinka Gornik, Kidričevo 9 — Simono; Marija Kramberger, Smolinci 18 — Vladimira; Terezija Reisman, Zavrč 11 — Bojana; Štefka Brodnjaka, Hraštovec 124 — Marjana; Angela Plošnjak, Stojnel 81 — Anico; Kata Jovanovič, Prešernova 6 — Dušico; Marija Vindiš, Prepolje 115 — Ivanko; Anka Šoštar, Slomi 12 — deklico; Barbara Sventšek, Ložina 23 — Jakobca; Ana Artenjak, Trg svobode 1 — deklico; Ljudmila Butolen, Jelovica 40 — dečka; Marija Teskač, Zg. Jablane 17 — deklico; Marija Kos, Senežci 23 — Marto; Kristina Butolen, Dobrina 2 — dečka; Angela Znidarič, Lancova vas 92 — Janca; Ana Gavez, Kidričevo 40 — Bojana; Marija Novak, Zabljak 41 — Darjo; Barbara Mesarič, Starošinci 27 — Darinko; Dubravka Polič, Murkova 2 — Damira; Gabrijela Rajher, Ljutomerska 22/a — Gorazda; Terezija Pungračič, Drenovec 5 — Majdo.

RODILE SO:

Marija Horvat, Slovenski trg 2 — Franca; Jelica Rojko, Ljutomer, Kolodvorska 9 — Ivana; Kristina Kores, Stojnel 22 — dečka; Marija Simonjč, Podvinci 124 — dečka; Marija Gojkošek, Draženci 65 — Ignaca; Kristina Ducman, Zetale 42 — Zdenko; Elizabeta Bebe, Nova cesta 14 — deklico; Angela Markuš, Lancova vas 93 — Marico; Mađa Damiš, Trsteniakova 6 b — Matjaža; Marija Osterc, Ga-

soki tehnični ravni. Za presenečenje je poskrbela ekipa Ljutomerske, v kateri se je izkazal predvsem Segula, in s tem dokazal, da je mnogo prezgodaj opustil aktivno vadbo na zelenih travnikih, ker bi z marljivim treningom lahko še marsikaj dosegel.

Delno pa je razočarala ekipa iz Kidričevega.

Vse tekme sta odlično sodila sodnika Kolarič in Vogrinčič in predvsem slednji je dokazal, da smo v Ptuj po dolgem času zopet dobili dobrega nogometnega sodnika.

Ptujski študentje so na koncu organizirali še ples pod reflektorji in tako mladino potegnili iz zakajenih gostinskih lokalov na prijetno mladinsko zabavo.

KOLESARSKÉ DIRKE

V počastitev dneva vstaje slovenskega naroda je ObZTK Ptuj pripravila v soboto, 22. julija, izredni partizanski mnogoboj, ki so se ga udeležili pripadniki društev Dornava in Markovci. Mnogoboj je obsegal kolesarske dirke, metanje bombe in streljanje z zračno puško. Kolesarska proga je potekala od spomenika padlih obdravskih kurirjev v Spuhlji do spominske plošče na zadržnem domu v Markovcih. Pred pričetkom dirke je imel v Spuhlji pred spomenikom nagovor član IO ObZTK Guido Cepin. Tekmovalci so položili pred spomenik venec, ker so ti kurirji bili nekdanji člani telesnokulturnih organizacij.

Pri mlajših članih je zmagal v kolesarskih dirkah Martin Mikša pred Vladom Resmanom in Milanom Stumbergerjem. Pri veteranih pa Janez Horvat pred Kolaričem in Strafelo. V streljanju je bil najboljši pri mlajših članih ponovno Mikša pred Resmanom in Stumbergerjem. Izreden uspeh je dosegel Anton Čuš, ki ni bil zmagovalc samo starejših članov, temveč v celotni uvrstitvi. Drugi je bil Franc Kolarič, a tretje mesto si pa delita Janez Horvat in Jože Strafela. Ročno bombo je zagral najdalje Milan Stumberger, drugi je bil Mikša, a tretji pa Vlado Reisman. Pri veteranih pa Janez Horvat pred Čušem in Kolaričem.

Tekmovalci so tekmovali le ekipno, upoštevač tri tekmovalce. Pri mlajših članih je zmagala ekipa Markovci II. z 18 točkami, pred Markovci I. z 29 točkami. Pri veteranih pa Markovci s 23 točkami pred Dornavo s 37 točkami.

O. P.

Danes in jutri

KINO GORIŠNICA

30. julija t.l. ameriški (cinemascope) film ZGODBA Z NASLOVNE STRANI

KINO ORMOZ

29. in 30. julija t.l. francoski barvni (cinemascope) film PREGANJANA LJUBIMCA

2. avgusta t.l. bolgarski film STROKOVNJAK ZA VSE ter film GRENKA ZETEV

KINO TOMAŽ PRI ORMOŽU

30. julija t.l. ameriški film POSLEDNJI MRAK

LUNINE SPREMENBE IN VREMENSKA NAPOVED ZA CAS OD 29. JULIJA DO 6. AVGUSTA 1967.

Zadnji krajec bo v soboto, 29. julija, ob 13.14.

Napoved: Izdatnejše padavine bodo v začetku tedna. Nato bo spremenljivo vreme. Od 23. julija do 23. avgusta imamo pasje dni. V tem času so glede na Marsovo leto hude vročine in neurja.

Alojz Cestnik

Objave in oglasi

PRODAM

PRODAM dobro ohranjen kombiniran visok otroški voziček z vložkom in polvinilasto prevleko za dež. Ogled po 18. uri na Novi cesti 11, Ptuj.

PRODAM košnja otave. Mariborska 10, Ptuj.

PRODAM spačka, moped, sobno kredenco, mizo, lončene peči (2 x 2,5 x 7 in 2 x 1,5 x 7) in okna. Vprašajte, Vičavska pot 10, Ptuj.

DROBRO ohranjen TOPOLINO ugodno prodam. Franc Krajnc, Vičava 7, Ptuj.

KUHINJSKO POHIŠTVO in štedilnik prodam. Stalcer, Vičava 21.

80-BASNO HARMONIKO »HONER« prodam. Naslov v upravi.

PRODAM mlado kravo, šesti mesec brejo. Budina 58, Ptuj.

ZASTAVO 750 — letnik 1964 ugodno prodam. Vprašajte Račiče 78.

PRODAM 190 kom. valovitih salonitnih plošč (125 x 92) po 20 N din za komad. Informacije vsak dan po 14. uri. Kodelnik, Zagrebska cesta 34/a, Ptuj.

8 TEDNOV STARE pujske prodam. Vprašajte pri Polancu, Krčevina 113 pri Vurberku.

UGODNO PRODAM avto OPEL-karavan, registriran za pet oseb ali nosilnosti 500 kg. Ob zeleznici št. 2, Ptuj.

PRODAMO VEČ TRAKTORJEV FERGUSON FE 35, tovornih avtomobilov TAM 4500

POSLOVALNICA KMETIJSKEGA KOMBINATA VIDEM PRI PTUJU

nudi svojim članom reprodukcijski material in druge kmetijske potrebnosti po zelo ugodnih cenah. Odkupujemo vse kmetijske pridelke in zdravilna zelišča. Poslovalnica je odprta od 7. do 15. ure.

Tovarna avtoopreme Ptuj

razpisuje prodajo osnovnih sredstev: — razna oprema za galvaniko — rabljena; — transformator.

Prodaja bo dne 31. julija 1967 v prostorih podjetja v Rajspovi ulici 16 ob 10. uri. Ogled osnovnih sredstev za prodajo je možen na mestu samem.

Kolikor ne bo interesov iz družbenega sektorja, imajo pravico do nakupa zasebniki.

Komisija za prodajo osnovnih sredstev

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega sina, brata, svaka in strica

IGNACA KOSECA

mizarja v železniskih delavnicah

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so darovali vence, vaščanom, sosedom in vsem, ki so ga tako množično spremlili ter nas tolažili. Posebno zahvalo smo dolžni Stefanu Lauru in direktorju Valentinu za poslovalne govore, pevske mu zboru, gasilcem, strelcem in godbi za njihovo spremstvo na njegovi zadnji poti v mnogo prerani grob

Se enkrat lepa hvala!

Brstje pri Ptuj, 26. julija 1967

Koščevi